

Godište XIX. • broj 10 • listopad 2024.

2,5 KM / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

**Medjugorje
i vatikanski
'Nihil obstat'**

**„Kraljica Mira“
Nota o duhovnom
iskustvu vezanom
za Medjugorje**

**S Gospinih pet kamenova
u boj za Kraljevstvo Božje**

**Sva mjesta Franjinoga
umiranja i jedno mjesto
gdje nastavlja trajno živjeti**

**Zahvalnost: Ključ za
otvoreno srce**

**Čovječanstvo na meti
rodnog totalitarizma**

**Gospina škola | Događanja | Poruka za sadašnji trenutak | Kršćanska obitelj pred
suvremenim izazovima | Teološki podlistak | Iz života Crkve | Lectio divina**

Draga djeco! Iz ljubavi prema vama Bog me posla među vas da vas ljubim i potičem na molitvu i obraćenje za mir u vama i u vašim obiteljima i u svijetu. Dječice, ne zaboravite da pravi mir dolazi samo preko molitve od Boga koji je vaš mir. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

(S crkvenim odobrenjem)

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Alamy.com i Foto Đani

Gospina škola

Međugorje i vatikanski 'Nihil obstat', fra T. Pervan

„Kraljica Mira“ Nota o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje
Dekret biskupa Petra Palića

Gospa kroz sve ove godine uči ljubiti i nasljedovati njezina
Sina, fra Z. Pavičić

Pobožnost koja je nastala u Međugorju ima nadnaravno
podrijetlo, D. Pavičić

Međugorje nakon Nihil obstata, fra M. Šakota
S Gospinih pet kamenova u boj za Kraljevstvo Božje, P. Tomić

Događanja

Sva mjesta Franjinoga umiranja i jedno mjesto gdje nastavlja
trajno živjeti, fra A. Musa

Poruka za sadašnji trenutak

Pravi mir dolazi samo preko molitve od Boga koji je vaš mir

Ljepota Božjih stvorenja, fra M. Šakota

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Zahvalnost: Ključ za otvoreno srce, M. Miletić
Čovječanstvo na meti rodnog totalitarizma, K. Miletić

Iz života crkve

Teološki podlistak

Trajni odgovor Katoličke Crkve na praktični ateizam našega
doba, fra T. Pervan

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Vinova loza, vinograd i vino, M. Mamić

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

Roma locuta, causa finita!

Kada je prefekt Dikasterija za nauk vjere kardinal Víctor Manuel Fernández počeo čitati „Notu o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje“, od sv. Oca Franje supotpisan dokument o Međugorju, na trenutak je zastao kršćanski svijet. Rim je progovorio, a sve drugo u tom trenutku postalo je ne-bitno. Taj trenutak čekao se gotovo 43 godine i bilo je jasno da su svi detalji toga izvješća tisuće puta prosijani i odmjereni. Vjernici i nevjernici, baš na blagdan Gospe od La Salette 19. rujna, pratili su njegove riječi kao da prate vlastiti ispit savjesti. I doista to je tako zvučalo, mjerila se duša kroz riječi, ali i riječi kroz govor duše. Više od četiri desetljeća muke i radosti, uspjeha i neuspjeha, duhovne berbe i borbe za duše, sublimirani su u nekoliko kartica teksta. Razborito i veličanstveno progovarala je Crkva. Kardinal je govorio mirno i dostojanstveno, kako se i dolikuje mjestu i temi. *Ab ovo!*

Minuciozno je isčitavao međugorske poruke i u takvoj ozbiljnosti postalo je jasno: Međugorju i onom što se u njemu događa ne će biti više nikakvih zapreka. Odzvonilo je „Nihil opstat!“ Izdajamo zaziv s kraja dokumenta koji sve ilustrira: „Kraljice Mira, moli da oni koji slobodno prihvaćaju duhovni prijedlog Međugorja mogu živjeti sve sjedinjeniji s Isusom Kristom i da u njemu mogu pronaći pravi mir srca. Tebi povjeravamo i ovaj naš svijet opterećen 'trećim svjetskim ratom u komadićima'. Kraljice Mira, čuj molbu koja izlazi iz srca djece, mladih, siromaha i svake žene i muškarca dobre volje.“

Među brojna svjetla koja su uporno gorjela, makar i tinjala, Vatikan je upalio golemi reflektor, da tame i sumnje više nikad ne bude. Istodobno mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski Petar Palić uputio je dekret u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje. Biskup tako, između ostalog odlučuje: „**da ništa ne priječi (nihil obstat) 'da se cijeni pastoralna vrijednost i da se promiče širenje ovog duhovnog prijedloga pa i mogućim hodočašćima'**.“ I nedovršeni međugorski duhovni mozaik je napokon crkveno uokviren!

Naš ponajbolji poznavatelj, svjedok i protagonist, fra Tomislav Pervan je u svom opširnom osvrtu za naš časopis dao malo oduška emocijama: „**Međugorje bih usporedio s našom Bunom koja izvire ispod velike okomite litice, u Blagaju, ima na samom izvoru iz litice golemu količinu vode te nije kao ostale rijeke, koje tek u svome daljnjem toku primaju pritoke te postaju velike. Buna je kratka, ali nosi u sebi golemu količinu vode. Tako je i s Međugorjem.**“

Provincijal fra Jozo Grbeš je u razgovoru za TV Laudato istaknuo: „**Nastavljamo tamo gdje smo i do sada bili – živjeti, raditi s ljudima, ispovijedajući nebrojeno mnoštvo vjernika. Naša braća su, zajedno s brojnim svećenicima iz Hrvatske i cijelog svijeta, kroz ovih 43 godine doista učinila Međugorje ispovjedaonicom svijeta. Vjerujem da će se to nastaviti, i da će zahvalnost za dosadašnje milosti samo rasti.**“

I stoga u ovom znakovitom trenutku sjetimo se svih koji su očuvali istinu Međugorja: Sv. Ivana Pavla II., kardinala i pape Ratzingera, preminulog vizitatora i poljskog nadbiskupa Henryka Hosera, ali i naših domaćih zaslužnika poput fra Slavka Barbarića i drugih. Tom sjećanju pridodajemo i mnogobrojne žrtve ovog našeg katoličkog puka, koji utječući se Kraljici Mira, ustrajno korača za Kristom slijedeći prvog heroja u koloni hrvatskih pobjednika bl. Alojzija Štepinca i naše Širokobriješke mučenike. ■

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, Internet: www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura

Ana Marin

Grafičko oblikovanje

SBD, Mostar

Tisak

Fram Ziral, Mostar

MEĐUGORJE
I VATIKANSKI
'NIHIL OBSTAT'

„Kraljica Mira“

Bilješka o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje

Napokon smo svjedoci da se i vrh Katoličke Crkve 19. rujna javno oglasio o fenomenu Međugorja. Znakovito: Dokument je vidio i odobrio Papa u audijenciji 28. kolovoza, na spomen velikoga crkvenog oca svetoga Augustina, a objavljen je 19. rujna, na dan kad se Marija ukazala u francuskim Alpama, u La Salette, pastirima Maksminu i Melaniji. Vatikanska se izjava nadovezuje na Dokument Dikasterija za nauk vjere koji je predstavljeno 17. svibnja, koji dokida dokument iz 1978., u kome se nastoji prosuditi Marijina ukazanja glede njihove nadnaravnosti. Ovaj je novi dokument u jasnom

raskoraku sa stavom koji je Crkva oduvijek imala prema nadnaravnim pojavama. Nove norme ne uključuju mogućnost prepoznavanja nadnaravnih tragova Božjeg zahvata u ljudskoj povijesti. Odsada je najveći stupanj priznanja nekog fenomena kao što je Međugorje „Nihil obstat“, *nema zapreke, ništa ne priječi* štovanju i čašćenju!

Dokument Dikasterija za nauk vjere koji je Franjo odobrio prepoznao je mnoge duhovne plodove povezane sa župom svetišta „Kraljice mira“ u Međugorju. Dokument, međutim, ne komentira nadnaravno, već formulira sveukupno pozitivan sud o porukama, premda s nekim pojašnjenjima.

„Vrijeme je da zaključimo dugu i složenu priču oko duhovnih fenomena glede Međugorja. U ovoj povijesti bilo je različitih mišljenja biskupa, teologa, komisija i analitičara.“ To su uvodne riječi dokumenta „Kraljica mira“, *Bilješke o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje*, koji su potpisali kardinal Victor Manuel Fernández i Monsinjur Armando Matteo, prefekt i tajnik Dikasterija za nauk vjere.

Riječ je o tekstu koji je odobrio papa Franjo, a koji prepoznaje pozitivan učinak duhovnih plodova vezanih uz iskustvo Međugorja i osnažuje vjernike da u njemu ustraju – u skladu s novim normama razlučivanja tih fenomena – budući

da su se „dogodili mnogi pozitivni plodovi i nikakvi negativni ili rizični učinci nisu se proširili među Božjim narodom.“ Općenito, ocjena poruka također je pozitivna, iako uz pojašnjenja nekih izraza. Također se naglašava da „zaključci ove *Bilješke* ne impliciraju prosudbu moralnog života navodnih vidjelaca“ te da duhovni darovi „ne pretpostavljaju nužno moralno savršenstvo uključenih osoba“.

Oduvijek je bilo poznato da je stav Crkve na tom polju razborit. S druge strane, imamo imperativ apostola Pavla: „Duha ne trnite, proroštava ne prezirite! Sve provjeravajte: dobro zadržite, svake se sjene zla klonite!“ (1 Sol 5,19-21). To su dva komplementarna aspekta: Razboritost je upravo u službi Pavlove Poslanice te je Crkva pozvana sve ispitivati kako bi došla što je više moguće do moralne sigurnosti, je li određeni fenomen ili događaj doista nadnaravno očitovanje Duha.

Pozitivni i negativni kriteriji

Stav Crkve uvijek je bio stav promatranja, ispitivanja kako bi se došlo do pozitivnog ili negativnog suda o mogućem nadnaravnom podrijetlu određenih pojava. Određena sistematizacija tih kriterija bila je djelo značajnih teologa petnaestog stoljeća. Dva uzastopna ekumenska sabora, Peti lateranski koncil (1512.-1517.) i Tridentski koncil (1545.-1563.), očitivali su se kako je na mjesnom biskupu da djeluje i odlučuje, je li bilo govora o nadnaravnim pojavama, uz pomoć stručnih ljudi koji bi bili „docti et gravi“ (Lateran) i „theologi et pii“ (Tridentski). To dvostruko načelo – mjerodavnost biskupa i obraćanje za mišljenje stručnjacima – jest ono što jamči, s jedne strane, dimenziju hijerarhijskog zajedništva, a s druge strane potrebno znanje i mjerodavnost da se dođe do suda koji bi bio što bliži moralnoj sigurnosti. Ostaje takozvana „apostolska zadržka“, to jest mogućnost intervencije Svete Stolice, čak i bez pristanka biskupa.

U šesnaestom stoljeću imamo izvanredan doprinos mistika kao što su sveta Terezija Avilska, sveti Ivan od Križa, sveti Ignacije Loyolski, koji su obogatili razlučivanje pretpostavljenih nadnaravnih pojava prema kriterijima razlikovanja duhova. U najnovije doba imamo Norme iz 1978., koje sažimaju dugi povijesni razvoj koji se prati, nabrajajući pozitivne i negativne kriterije po kojima ordinarij može prosuditi dotičnu činjenicu, u dosluhu s biskupskom konferencijom i s Kongregacijom za nauk vjere. Ta Norma služila je za „prosudbu, barem s određenom vjerojatnošću“ o mogućem nadnaravnom podrijetlu dotičnog fenomena.

fra
Tomislav
Pervan

Dokument iz 1978. bio je svjestan suvremenoga brzog širenja vijesti koje se odnose na navodne pojave, kao i „današnjeg mentaliteta i znanstvenih potreba i potrebe kritičkog istraživanja“ koje „otežavaju, ako ne i gotovo onemogućuju, donošenje presuda koje su donijele istrage o toj temi u prošlosti“. Ali upravo je zbog tih poteškoća izdana Norma, kako bi se „u svjetlu vremena i iskustva, s posebnim osvrtnom na učinak duhovnih plodova“, došlo do „izražavanja suda de veritate et supernaturalitate, ako to slučaj iziskuje“.

Smjer i praksa Crkve

Treba dakle naglasiti i shvatiti smjer Crkve u ovom pitanju: krajnja razboritost, bez žurbe s izjašnjavanjem na ovaj ili onaj način, ali i otvorenost za prepoznavanje prisutnosti Duha, kroz svjedočenje elemenata koji se pozivaju na čovjekov razum sposoban doći do vrlo vjerojatnog suda i moralne sigurnosti.

U pozadini toga povijesnog razvoja može se prepoznati ta točka: Crkva je svjesna sposobnosti ljudskog razuma da **shvati i prihvati znakove nadnaravnog**. To je načelo temelj vjerodostojnosti same osobe Isusa Krista, evanđelja i evangelizacije. Na dan Pedesetnice, apostol Petar, obraćajući se Židovima, opisao je Gospodina Isusa kao „čovjeka kojega je Bog pred vama ovjerovio silnim djelima, čudesima i znamenjima“ (Dj 2,22); Bog je također pratio navještaj apostola putem „mnogih znakova i čudes“ (Dj 5,12). Čudo, nadnaravni događaj, svojevrsni je „**Božji potpis**“, koji čovjek može dešifrirati, trag koji Bog nudi upravo čovjekovu razumu, kako bi mogao prepoznati podrijetlo neke pojave. Proročko djelovanje samoga Krista i apostola temelji se upravo na tom načelu: čovjek nije sposoban izravno spoznati nadnaravno, nego prepoznati njegove znakove, njegove tragove, kako bi prepoznao Božji otisak i otvorio se prihvaćanju njegova djelovanja u povijesti i poruke.

Sada, što nalazimo u Novim pravilima od 17. svibnja 2024.? Kardinal Fernández pokušao je opravdati novi dokument potrebom za većom razboritošću Crkve, zbog zbunjenosti koju je izazvalo djelovanje nekih biskupa i proturječnih izjava. Ali istina je da se problem ne može naći u nedostatku norma ili u njihovoj nejasnoći, već jednostavnije u nepromišljenom djelovanju pojedinih crkvenih pastira, toliko

da novi propisi u bitnoj mjeri odražavaju kriterije dokumenta iz 1978.

Prava novost dokumenta leži u činjenici da će ubuduće biti isključena mogućnost pozitivnog izražavanja glede nadnaravne prirode događaja, ali će se morati ograničiti, u najboljem slučaju, na *Nihil obstat*, *Ništa ne priječi – Nema zapreke*. Upozorenje prisutno u čl. 22 §2 izražava tu novost: čak i u slučaju *nihil obstat*, „dijecezanski biskup će obratiti pozornost (...) da vjernici nijednu od odredbi ne smatraju odobravanjem nadnaravnog karaktera fenomena“. Koncept je ponovio Fernández na konferenciji za novinare 19. rujna, odgovarajući na pitanje novinara. Opravdavajući se činjenicom da se treba ograničiti na razboritom odluku, kardinal je ustvrdio da se „u ovom slučaju ne može tražiti izjava o nadnaravnom podrijetlu, upravo zato što je rizik proglašenja [pojave] nadnaravnom rizik davanja pune sigurnosti tako da, u konačnici, više ne može biti nikakve dvoumice.“

Iskustvo i vjerodostojnost

Naravno da sada svatko zna da kada se biskup pozitivno izražava o nadnaravnoj prirodi ukazanja ili čuda, pa čak i kada papa to učini, on niti namjerava niti može vezati savjest vjernika, kao da naučava dogmu ili objavljenu istinu koju treba vjerovati (*de fide tenenda*). To je uvijek bio razborit sud i stav, čak i kada bi se netko izrazio s *constat de supernaturalitate*, čiji je najviši stupanj pristanka moralna sigurnost, a ne apsolutna sigurnost čina vjere. Protivljenje mjerodavnoj prosudbi biskupa u ovom pitanju samo po sebi značilo bi u najboljem slučaju nepromišljenost, a ne krivovjerje ili raskol.

Specifičan sadržaj dokumenta stoga je posve drugačiji, naime, poricanje da Crkva ima sredstva da može donijeti sud o vjerojatnosti ili moralnoj sigurnosti o nadnaravnom podrijetlu događaja. Ali kako možemo dati ovlast Crkvi koja naviješta s oltara Isusova čudesa te ozdravljenja osoba koje su bolovale od raznih bolesti, ili onoga bogalja koga su Petar i Ivan ozdravili pred hramskim vratima, ako nam ta ista Crkva danas govori da u biti nije moguće reći ništa o nadnaravnoj prirodi događaja? Jer nije riječ o tome što je predmet vjere, a što nije, već o sposobnosti da se izrazimo na temelju vjerodostojnosti činjenica. Crta koju slijedi i povlači Dikasterij čini se potpuno novom u povijesti Crkve: žrtvovanje vjerodostojnosti, kako bi se zaštitila vjerodostojnost, to jest odricanje od izjašnjavanja o nadnaravnoj naravi činjenice kako bi

se očuvao čin vjere. Kardinalova briga ili bojazan, kao što navodi u Predstavljajući novih normi, jest da odobravanje nekih objava dovodi do toga da se sama pojava cijeni „više nego samo Evanđelje“.

Iskustvo je, međutim, drugačije te govori kako su razlozi vjerodostojnosti pomoć stvarnom činu vjere, a ne zaprjeka. To je svakodnevno svjedočanstvo u našim crkvama i u praksi Božjeg naroda: Da Crkva nije prihvatila određena marijanska ukazanja, kao što su Lurd, Fatima, Guadalupe, da se nije dogodilo Međugorje prije više od 43 godine, kršćanski život naroda i učestalost sakramenata bili bi još lošiji nego što već jesu. Snaga znakova vjerodostojnosti euharistijskih čudesa ili ukazanja koja su se dogodila upravo zahvaljujući razboritom i ponekad nepovjerljivom istraživanju biskupa, uvijek su podržavala i hranila vjeru ljudi, osobito u trenutcima kriza vjere. Daleko od toga da priječe vjeru.

Mjesta vezana uz međugorski fenomen posjećuju hodočasnici iz cijeloga svijeta. „Pozitivni plodovi pokazuju se prije svega u promicanju zdravog prakticiranja života vjere“ prema tradiciji Crkve. Postoje „brojna obraćenja“ ljudi koji su otkrili ili ponovno pronašli vjeru; povratak ispovijedi i sakramentalnoj pričesti, brojna zvanja, „mnoga pomirenja supružnika i obnova bračnog i obiteljskog života“.

„Trebalo napomenuti,“ kaže Bilješka, „da se ova iskustva prvenstveno odvijaju u kontekstu hodočašća na mjesta izvornih događaja, a ne tijekom susreta s ‘vidiocima’ kako bi svjedočili navodnim ukazanjima.“ Oni također izvještavaju o „brojnim iscjeljenjima“. Župa malog hercegovačkog sela mjesto je bogoslužja, molitve, seminara, duhovnih vježba, susreta mladih i „čini se da ljudi u Međugorje prvenstveno dolaze obnoviti svoju vjeru, a ne radi posebnih nevolja i potreba“. Osnovana su i dobrotvorna društva koja zbrinjavaju siročad, narkomane i invalide.

Nihil obstat – uzdah olakšanja
Vatikanski Nihil obstat „duhovnom iskustvu“ Međugorja mijenja vrlo malo za hodočasnike, ali će odsada poruke vidjelaca prelaziti na mjerodavnost apostolskog pohoditelja.

Nakon prvog vala euforije među međugorskim marijanskim štovateljima zbog Bilješke „Kraljice mira“ koja ničim ne priječi „duhovno iskustvo“ Međugorja, dok se osvrćemo na izlaganje na tiskovnoj konferenciji prefekta Dikasterija za nauk vjere kardinala Victora Ma-

Vatikanski Nihil obstat „duhovnom iskustvu“ Međugorja mijenja vrlo malo za hodočasnike, ali će odsada poruke vidjelaca prelaziti na mjerodavnost apostolskog pohoditelja. Nakon prvog vala euforije među međugorskim marijanskim štovateljima zbog Bilješke „Kraljice mira“ koja ničim ne priječi „duhovno iskustvo“ Međugorja, dok se osvrćemo na izlaganje na tiskovnoj konferenciji prefekta Dikasterija za nauk vjere kardinala Victora Manuela Fernandeza, neki odlomci Bilješke otkrivaju stanovita proturječja, pa čak i neke dvoumice.

Foto: Arhiv ICM

nuela Fernandez, neki odlomci Bilješke otkrivaju stanovita proturječja, pa čak i neke dvoumice.

Više od euforije treba zapravo govoriti o uzdahu olakšanja jer smo se pribijavali manje pozitivnih prosudbi cijeloga fenomena, a time i nižeg stupnja vrjednovanja prema novim „Pravilima za postupanje u razlučivanju navodnih nad-

naravnih pojava“, izdanim 17. svibnja. Ali u ovom trenutku možemo li se opravdati pitati, koja je bila svrha takve Bilješke artikulirane prezentacijskom tiskovnom konferencijom, povlasticom koja je inače rezervirana za zbilja važna pitanja, s obzirom da se s praktične strane za hodočasnike ništa ne mijenja.

Naime, hodočašća u organizaciji župa i biskupija bila su već dopuštena od 2019. godine kad je papa Franjo odobrio hodočašćenja. Uostalom, jedina vijest ove Bilješke jest savjet da se ne susreću s „navodnim“ vidiocima te najavljena kontrola nad porukama od sada pa nadalje, što će stoga s vremena na vrijeme zahtijevati potvrdu apostolskog vizitatora. Upravo je ova posljednja točka pokazuje posve usredotočena na naše jedinstvo usklađeno s Bogom.“ Nadalje, „Marijin zagovor i djelo pokazuju se jasno podređenima Isusu Kristu, izvoru i počelu milosti i spasenja za svakog čovjeka.“ „Marija zagovara, ali Krist je taj koji nam daje snagu. Stoga se sav njezin majčinski rad sastoji u tome da nas potiče na hod prema Kristu.“ „On će vam dati snagu i radost u ovom vremenu. Blizu sam ti svojim zagovorom“ (25. studenoga 1993.). Mnoge poruke pozivaju ljude da prepoznaju važnost traženja pomoći Duha Svetoga: „Ljudi griješe kada traže i mole svece samo za nešto. Važno je moliti Duha Svetoga da siđe na vas. Tko ima Duha, ima sve“. Dikasterij vjere sada kaže, ne može se poreći da usred ovog fenomena „Duh Sveti plodonosno djeluje za dobro vjernika; stoga poziv da cijesimo pastoralnu vrijednost ovoga duhovnog svjedočanstva“.

Poruke i tajne

Kad je riječ o porukama ili „navodnim porukama“, kako se navodi u Bilješci, golemi dio toga dokumenta zauzimaju upravo međugorske poruke koje su donesene sustavno, s četrnaest tematskih podnaslova, koji se mogu obrađivati sustavno i kao župne kateheze ali i kao propovijedi. Netko ih je temeljito u kongregaciji ‘češljao’ i proučavao. Pitamo se, gdje je njihovo ishodište, gdje im je izvor i korijen? Jesu li one plod vidjelaca ili su oni posrednici tih poruka? Jesu li vidioci mogli izmisliti te poruke? Znamo njihove domete duhovne i intelektualne.

Toliko sam puta bio nazočan kad bi vidjelica primala poruke. Nakon ukazanja smjesta bi uzimala olovku i bilježnicu, povlačila se na stranu te zapisivala ono što bi čula za ukazanja. Nikakvih ispravaka ne bi bilo s naše strane, osim eventualnih gramatičkih ili pravopisnih pogriješaka, te bismo poruke prevodili na talijanski, njemački, engleski. Za to jamčim svom sigurnošću. A nigdje ih nije mogla prethodno čuti ili pak iz „domaće pameti“ izmisliti.

Bilješka Dikasterija razrađuje središnje aspekte poruka, počevši od onog mira, shvaćenog ne samo kao odsutnost rata, već mira i u duhovnom, obiteljskom i društvenom smislu: naj-

izvorniji naslov koji je Blažena Majka dala za sebe je doista „Kraljica mira“. „Došla sam ovamo kao Kraljica mira svima reći da je mir nužan za spasenje svijeta. Samo se u Bogu nalazi istinska radost iz koje proizlazi pravi mir. Zato molim obraćenje“ (16. lipnja 1983.). To je mir koji je plod življene ljubavi koja „uključuje i ljubav prema nekatolicima“. Aspekt koji se najbolje razumije „u eku- menskom i međureligijskom kontekstu Bosne, obilježene strašnim ratom s jakim religijskim komponentama“.

Poziv na pobožnost prema Bogu, koji je ljubav, javlja se uvijek iznova u porukama: „S obzirom na to, može se prepoznati jezgra poruka u kojima se Blažena Majka ne usredotočuje na sebe, nego se pokazuje posve usredotočena na naše jedinstvo usklađeno s Bogom.“ Nadalje, „Marijin zagovor i djelo pokazuju se jasno podređenima Isusu Kristu, izvoru i počelu milosti i spasenja za svakog čovjeka.“ „Marija zagovara, ali Krist je taj koji nam daje snagu. Stoga se sav njezin majčinski rad sastoji u tome da nas potiče na hod prema Kristu.“ „On će vam dati snagu i radost u ovom vremenu. Blizu sam ti svojim zagovorom“ (25. studenoga 1993.). Mnoge poruke pozivaju ljude da prepoznaju važnost traženja pomoći Duha Svetoga: „Ljudi griješe kada traže i mole svece samo za nešto. Važno je moliti Duha Svetoga da siđe na vas. Tko ima Duha, ima sve“. Dikasterij vjere sada kaže, ne može se poreći da usred ovog fenomena „Duh Sveti plodonosno djeluje za dobro vjernika; stoga poziv da cijesimo pastoralnu vrijednost ovoga duhovnog svjedočanstva“.

U porukama se nalazi „stalni poziv na napuštanje svjetovnog načina života i pretjerane vezanosti za svjetovna dobra, uz česte pozive na obraćenje koje omogućuje istinski mir u svijetu“. Čini se da je obraćenje srž međugorske poruke. Tu je i „snažan poticaj da se ne podcjenjuje ozbiljnost zla i grijeha te da se vrlo ozbiljno shvati Božji poziv na borbu protiv zla i utjecaja Sotone“, koji se opisuje kao izvor mržnje, nasilja i podjela. Temeljna je i uloga molitve i posta, središnje mjesto mise, važnost bratskog zajedništva i potraga za konačnim smislom postojanja u Vječnom životu. Papa Franjo je isticao kako Međugorje nije teološka katedra niti nesumnjivo dokazano čudo, nego pastoralni događaj tako plodonosnog i masovnog razmjera koji zahvaća cijeli svijet, da je bilo nemoguće zabraniti ili ne skrenuti pozornost na štovanje Gospe kao „Kraljice mira“ i hodočašća u Međugorje.

No, to je posljedica napomene Dikasterija vjere, kada je riječ o crkveno odobrenim izdanjima Gospinih poruka, uvijek se mora govoriti o „navodnim“ ukazanjima i „navodnim“ porukama. I čekali dan kada će prestati ‘navodna’ Gospina ukazanja i kada će se konačno moći pozabaviti međugorskim fenomenom. Ali u neku ruku pravorijek iz Rima je konačan jer duhovni pokret koji se rodio i širi iz mjesta ukazanja sada s ovim pravorijekom iz Rima „Nihil obstat“ dobiva na svom zamašnjaku i vjerujemo da ga nitko više ne može obuzdati. Crvena nit koja se provlačila na spomenutoj tiskovnoj konferenciji bili su golemi duhovni plodovi koje ovo hodočasničko mjesto donosi. Međugorje mijenja živote a time i samu Crkvu u ovom vremenu.

S te točke gledišta znakovito je da se u dugoj i detaljnoj Bilješci ne spominje pitanje tajna, tema koju je teško izbjeći kada se govori o porukama. Vidioci su govorili već od prvih dana o tajnama koje oni nisu mogli izmisliti. I zapravo kardinal Fernández odmah na kraju konferencije za novinare, praveći se da je zaboravio temu i elokventnim izrazom lica očitovao kako tomu ne daje nikakve važnosti, a buduće poruke će morati ispitivati apostolski vizitator.

Pitanje koje svakako ostavlja najviše nedoumice jest odbijanje želje za razmatranjem moguće nadnaravnosti fenomena. Problem je u stvarnosti nastao s novim pravilima od 17. svibnja, koja ništa više ne predviđaju onkraj nihil obstat, osim ako sam Papa ne želi intervenirati te potvrditi nadnaravnost nekog događaja. No, ulaskom u detaljnu analizu Međugorja ovaj vatikanski pristup pokazuje svu svoju proturječnost.

Na primjer, kardinal Fernández na konferenciji za novinare opširno se zadržao na rezultatima Međunarodne komisije koju je osnovao Benedikt XVI. i kojom je predsjedao kardinal Camillo Ruini. Naglasio je kako je te rezultate spomenute Komisije veoma cijeno papa Franjo te ih osobno prihvatio. Fernández je želio citirati i zaključak izvještaja koji međugorski fenomen dijeli na dvije faze: prvih sedam ukazanja, između 24. lipnja i 3. srpnja 1981., i ono što se dogodilo nakon toga.

Što se tiče prvih sedam dana Ruinijeva komisija utvrdila je – a Fernández je to naglasio – da „pobožnost koja je nastala u Međugorju ima nadnaravno podrijetlo, da je autentična“. Stoga se logički postavlja pitanje: kako je moguće prihvatiti činjenicu koja nedvojbeno utvrđuje da se Gospa u Međugorju ukazala, a ujedno podržavati tvrdnju da je

nemoguće utvrditi nadnaravnu prirodu fenomena? Očito protuslovlje!

J. Ratzinger - Benedikt XVI. i Međugorje

Baš kao što je neshvatljiva tvrdnja da se plodovi odvajaju od stabla, prepoznajući pozitivnost i učinkovitost prvog, ali namjerno zanemarujući njihovo podrijetlo, kardinal Fernández oslanjao se na misao koju je izrazio svojedobno kardinal Joseph Ratzinger u poznatom intervjuu s Vittorio Messoriem „Izvještaj o vjeri“. Jedno od Messorijevih pitanja odnosilo se na samo Međugorje, a Ratzinger potvrđuje da je, „osim strpljenja i razboritosti“, treći kriterij za prosuđivanje navodnih ukazanja – ne samo Međugorja – „odvojiti aspekt istinske ili pretpostavljene ‘nadnaravnosti’ ukazanja od aspekta njegovih duhovnih plodova“.

Ali ono što Fernández potvrđuje kao apsolutni i konačni kriterij, iz konteksta intervjua jasno je da se Ratzingerova misao odnosi na istraživanje novih pojava koje se još uvijek ispituju, za koje konačna prosudba još nije moguća. Ali duhovni plodovi mogu biti odlučujući u prosuđivanju istinitosti ukazanja, kao što se dogodilo mnogo puta. Sjetimo se također da se razgovor Ratzinger-Messori odvijao u kolovozu 1984., tri godine nakon početka ukazanja. Sasvim je drugačije govoriti o fenomenu Međugorja danas, 40 godina poslije. Od toga intervjua dijeli nas četrdeset punih godina!

Uloga, međutim, kardinala i prefekta Ratzingera ne svršava s tim intervjuom prije četrdeset godina. Kad je biskup mons. Žanić 1996. nosio završna stručna mišljenja svojih dviju komisija u Kongregaciju za nauk vjere, a obje su imale totalno negativan zaključak spram fenomena ukazanja, kardinal Ratzinger je stavio te zaključke ad acta i delegirao jugoslavensku BK na čelu s kardinalom Kuharićem da osnuje novu komisiju, plod koje je i Zadarska izjava iz 1991., uoči izbijanja rata na ovim prostorima. Jer očito mu je situacija oko Međugorja bila odveć ozbiljna da bi je bio zabranio ili proglasio ništetnom, stavljujući ‘veto’ na sve oko Međugorja, na čemu je inzistirao mjesni biskup. Zacijelo je imao svoje izvjestitelje s lica mjesta glede Međugorja pa je postupio krajnje razborito te nije krenuo putem formalnih zabrana.

Pa kad su i zaključci te Komisije iz 1991. glede pastoralne skrbi u Među-

Papa Franjo je isticao kako Međugorje nije teološka katedra niti nesumnjivo dokazano čudo, nego pastoralni događaj tako plodonosnog i masovnog razmjera koji zahvaća cijeli svijet, da je bilo nemoguće zabraniti ili ne skrenuti pozornost na štovanje Gospe kao „Kraljice mira“ i hodočašća u Međugorje.

gorju pali u zaborav, trebalo je proći dvadeset godina da ponovno isti Ratzinger – sad kao Benedikt XVI. – osnuje novu međunarodnu komisiju na čelu koje je bio kardinal Camillo Ruini. Ona je radila do 2014., a njezini su rezultati dostupni na internetu – piratskim putem su dospjeli u javnost – te su u posvemašnjoj oprjci sa zaključcima komisija kojima je predsjedao mons. Žanić. U njegovoj komisiji 13 glasova je bilo protiv ukazanja, dok je u Ruinijevoj komisiji upravo 13 glasova bilo pozitivnih! U svome obraćanju kardinal Fernández ističe kako je papa Franjo prihvatio mišljenje Ruinijeve komisije te je na temelju nje i poslao u Međugorje svoga apostolskog vizitatora, najprije mons. Henryka Hosera, a potom i mons. Aldu Cavallija.

Štoviše, ustrajati na nemogućnosti proglašiti nadnaravnom prirodu nekog događaja znači odvajanje vjere od razuma, svođenje vjerničkog uvjerenja na osjećaj ili oblik autosugestije. A sam je Isus vrlo jasan: „Bere li se s trnja grožđe ili s bodljike smokve? Tako svako dobro stablo rađa dobrim plodovima, a nevaljalo stablo rađa zlim plodovima. Ne može dobro stablo donijeti zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih plodova... Dakle, po plodovima ćete ih njihovim prepoznati“ (Matej 7,16-20). Razboritost pred događajima ove vrste više je nego opravdana, ali odricanje od načela kako bi se utvrdila njihova nadnaravna priroda sugerira da postoji određena temeljna nevjerica pred mogućnošću da će Bog intervenirati na ovaj način te da je *nihil obstat* u ovom slučaju više 'pragmatična' nego evandeoska mjera.

Svima nam je jasno kako se privatne objave ne smiju brkati s božanskom Objavom premda mogu ponuditi valjanu pomoć u korist božanske objave u životu te nisu nužna za spasenje. U najboljoj od predviđenih hipoteza - nihil obstat – „čak iako nije izražena nikakva sigurnost o nadnaravnoj autentičnosti fenomena, prepoznaju se mnogi znakovi djelovanja Duha Svetoga usred danog duhovnog iskustva, jer u njima nisu otkriveni posebni kritični ili rizični elementi“. Odnosno, pozitivni plodovi postoje ali u kontekstu i bez izražavanja „bilo kakve sigurnosti u nadnaravnu autentičnost fenomena“. Doista, „ponovljeno je da ni dijecezanski biskup, ni Biskupske konferencije, ni Dikasterij, u pravilu, ne će izjaviti da su ti fenomeni nadnaravnog podrijetla, čak ni u slučaju kada je odobren *nihil obstat*“.

Kardinal Fernández potom je želio verbalno uvjeriti da „to nije samo dopu-

Ništa nije moglo spriječiti vidoce ni hodočasnike pa i kad su se svi mediji uključili u orkestriranu hajku na vidoce, fratre, vjerni puk, samu župu Međugorje koja im je bila odavna 'ustaška', kad su vidiocima prijetili, vodili ih liječnicima i psihijatrima, u bolnicu, zastrašivali u mrtvačnici u Mostaru, odvodili ih kako bi im skrenuli pozornost od samoga fenomena. Oni su bili ustrajni u svojim tvrdnjama kako im se Marija ukazuje, pozivajući na vjeru i obraćenje, na mir! Mir između ljudi i Boga!

Foto: Arhiv IČMM

štenje” i u tom je smislu citirao tekst: „Dijecezanski biskup počinje se da cijeni pastoralnu vrijednost i također promiče širenje ovoga duhovnog prijedloga“. Ali upravo, je li dovoljno reći kako je posrijedi samo "pastoralna vrijednost", obeshrabujući sve ostalo. Na kraju ostaju neke nedoumice. Ako se uzmu smjernice iz 1978., jedini element koji je zadržan i nepromijenjen odnosi se na *declaratio de non supernaturalitate*.

Izvor Međugorja

Nakon gornjih načelnih stavova glede ukazanja i njihova (ne) priznavanja vrijedi pozvati se na neke činjenice iz prvih sedam dana ukazanja u Bijakovcima koje je i „Ruinijeva Komisija“ priznala kao autentične i nadnaravne. A kad se govori o silnim plodovima u proteklih više od 43 godine otkako je fenomen počeo, vrijedi podsjetiti na to da plodova nema bez grana, bez stabla, bez debla, bez korijenja. I kad se govori o „rijekama milosti“ koje teku iz Međugorja, vrijedi naglasiti kako svaka rijeka ima svoj uzvodni tok, svoj izvor. Neretva ima svoj izvor, Dunav također svoj u Schwarzwald u da bi narastao u golemu rijeku na ušću u Crno more.

Međugorje bih usporedio s našom Bunom koja izvire ispod velike okomite litice, u Blagaju, ima na samom izvoru iz litice

golemu količinu vode te nije kao ostale rijeke, koje tek u svome daljnjem toku primaju pritoke te postaju velike. Buna je kratka, ali nosi u sebi golemu količinu vode. Tako je i s Međugorjem. Od samoga početka imamo na Brdu ukazanja mnoštvo hodočasnika, na Petrovdan 1981. bilo je na Crnici više od 15 tisuća vjernika i radoznalih osoba. Milicija je ubilježila više od tri tisuće vozila koja su se kretala uskim seoskim putem prema Bijakovcima.

A hodočasnike nisu priječile nikakve prijetnje ni sankcije. Pa ni nestašica svega u mjestu. Nije bilo pitke vode ni hrane, restorana ni kafića. Svakodnevno tisuće i tisuće hodočasnika dolazilo je na Brdo ukazanja do 12. kolovoza, kad su komunističke vlasti zabranile pristup Brdu ukazanja i Križevcu sve do godišnjice ukazanja, 25. lipnja 1983., dakle skoro pune dvije godine. Ljudi su

onodobno išli na vlastiti rizik na ta brda, a u cijelom mjestu bilo je postavljeno trinaest (!) straža „teritorijalne obrane“ da čuvaju mjesto od predmnijevanih neprijateljskih elemenata te nacionalističke 'kontrarevolucije'.

Ništa nije moglo spriječiti vidoce ni hodočasnike pa i kad su se svi mediji uključili u orkestriranu hajku na vidoce, fratre, vjerni puk, samu župu Međugorje koja im je bila odavna 'ustaška', kad su vidiocima prijetili, vodili ih liječnicima i psihijatrima, u bolnicu, zastrašivali u mrtvačnici u Mostaru, odvodili ih kako bi im skrenuli pozornost od samoga fenomena. Oni su bili ustrajni u svojim tvrdnjama kako im se Marija ukazuje, pozivajući na vjeru i obraćenje, na mir! Mir između ljudi i Boga! Za svoja su uvjerenja bili spremni dati i živote. Oni su u određenom trenutku svoga života bili katapultirani u stvarnost koju nisu mogli ni u snu sanjati.

Isus Krist je osoba koja je stvorila jasnu razdjelnicu u svjetskoj povijesti. Sve se računa „prije i poslije Isusa Krista“. On se pojavio, bljesnuo i kao munja zaparao nebom. Hodio ovom zemljom trideset i tri godine, uzeo pojedince u svoju službu, da ga prate, da budu s njime, da ih šalje i od njih je stvorio svoju duhovnu djecu - apostole. Znamo kako su se ponašali do Isusova uskrsnuća, u noći Isusova uhićenja te Velikoga petka, a znamo što se dogodilo s njima nakon uskrsnuća, Isusovih ukazanja iza zatvorenih vrata, te nakon Duhova. Imamo jasni i zorni 'prije i poslije'. Isto se dogodilo s Pavlom, prije i poslije Damaska. Gospodin je zahvatio u njegov život i izvršio pravi prevrat. Pa tako i kod svih velikana duha i vjere. Genijalni Augustin, sveti Franjo, sveti Ignacije, Blaise Pascal, Charles de Foucauld. Svatko od njih može navesti trenutak u kome ih je milost pogodila, kad se u njima dogodio nutarnji prevrat. Identičan slijed može se zapaziti i pratiti i kod vidjelaca u Međugorju, a i samoj župi Međugorje.

Hod na izvore

Na što bi danas župa Međugorje bila nalik da se nije dogodio onaj lipanj 1981.?! Na što bi bila nalik Crkva po cijelom svijetu da nije bilo međugorskog fenomena, da nisu Međugorjem prošli deseci milijuna hodočasnika, stotine tisuća svećenika, koji su nosili sa sobom i u sebi milost obraćenja i novoga života u Duhu? Kad bi netko nekim golemim magnetom pokušao na ovoj kugli zemaljskoj pokupiti sve plodove i učinke, sve silnice Međugorja u Crkvi te

u dušama vjernika, što bi ostalo nakon toga? Možda kostur bez duha i mesa. U Međugorju se mogu vidjeti i iskusiti najizvršniji plodovi onoga što je Crkva htjela obnovom i zaokretom nakon Sabora. Hod na izvore, na biotope vjere i života.

Kako je samo bilo žalosno slušati odgovorne pastire s oltara kad bi za iznimnih prigoda, primjerice za podjeljivanja sakramenta svete Potvrde, ismišljali ili dovodili u područje smiješnoga ukazanja, navodeći brojke ukazanja, tvrdeći kako su vidioci lašci i sl. Kći jedne od vidjelaca bila je kandidat za svetu krizmu te je morala slušati s ostalima kako mjesni pastir proglašava njezinu majku lažljivicom. A ona plačući u klupi ponavlja - 'moja majka nije lažljivica'. Koje traume mora nositi djevojčica s toga sakramenta kršćanske zrelosti?!

Sav govor o raznim agendama u Crkvi, desnim i lijevim, progresivnim i konzervativnim, pada u vodu pred jednom jedinom agendom, a to je Isusova agenda u Evanđelju. Ovdje se u Međugorju naviješta i kuša živjeti autentičnost kršćanskog života te snagom vlastita iskustva evangelizirati svijet.

Marijina ukazanja promijenila su lice ovoga mjesta, poglavito pak život i duše vjernika te svih onih koji su ovdje iskusili milost preporoda u sakramentima, euharistiji, pomirenju, isповijedi, koji se ponijeli duhovne darove i milosti iz Međugorja. Svjedoci smo tomu svakodnevno.

Sav govor o raznim agendama u Crkvi, desnim i lijevim, progresivnim i konzervativnim, pada u vodu pred jednom jedinom agendom, a to je Isusova agenda u Evanđelju. Ovdje se u Međugorju naviješta i kuša živjeti autentičnost kršćanskog života te snagom vlastita iskustva evangelizirati svijet. Marijina ukazanja promijenila su lice ovoga mjesta, poglavito pak život i duše vjernika te svih onih koji su ovdje iskusili milost preporoda u sakramentima, euharistiji, pomirenju, isповijedi, koji se ponijeli duhovne darove i milosti iz Međugorja. Svjedoci smo tomu svakodnevno.

Neposredni sam svjedok svega što se ovdje zbivalo od kraja lipnja 1981. Bio sam redoviti hodočasnik s franjevačkim novacima s Humca u prvim mjesecima ukazanja. Tjedno barem jednom pješice s Humca u Međugorje (15 km), a potom sam od 1982. bio i župnik u župi do 1988., u najtežim danima komunističke represije, kad je sva vlast, od najniže do najviše, ustala protiv Međugorja i fenomena kao takva.

O samom sam fenomenu dosta pisao i objavio nekoliko knjiga vezanih uz fenomen Međugorja. Dostupne su u knjižarama pa ne bih ovdje ponavljao ono što je već napisano. Samo mogu nadodati kako sam zamoljen 2010. da napišem jednu *sinopsu* – *povijest* međugorskoga fenomena osobi koja je trebala svjedočiti pred Ko-

misijom u Vatikanu u listopadu 2010. Sjeo sam i napisao taj 'sinopsis' te jednu kopiju uručio također na Veliku Gospu, 15. kolovoza, u Čitluku uzoritom kardinalu Vinku Puljiću koji je bio član spomenute Ruinijeve Komisije.

On je tekst uzeo sa sobom u Sarajevo te nakon što ga je pročitao, poručio mi da bi bilo korisno i dobro prevesti spomenuti uradak na talijanski jezik. On bi ga podijelio članovima Komisije u Rimu za prvoga zasjedanja koje je trebalo biti 7. listopada 2010. Prijevod je načinjen i uručen. Dan nakon vatikanske objave 19. rujna 2024., u petak 20. rujna, uzoriti kardinal Puljić poslao mi je kratku poruku elektroničkom poštom koja doslovc glasi:

„Dragi brate Misniče, Fra Tomislave! Nakon jučerašnjeg stava Svete Stolice o Međugorju, želim se Vama zahvaliti na onom dopisu kojeg ste mi poslali na početku rada komisije. Taj dopis je usmjerio rad komisije i stvorilo preduvjete ove odluke Svete Stolice. Srdačan pozdrav i blagoslov! - kard. Vinko“.

Taj moj uradak bio je u stilu onoga „audiatur et altera pars“ – *neka se čuje i druga strana*, ne samo ona protivna ukazanjima koja je htjela pod svaku cijenu u korijenu sve sasjeci, dokinuti te proglasiti *urbi et orbi* constat de non supernaturalitate – kao, „očito je da nema ništa nadnaravnoga“ u Međugorju. I u novom dokumentu od 17. svibnja 2020. ta kvalifikacija ukazanja nalazi se također među kriterijima za prosudbu sličnih fenomena, ali tek na **šestom, zadnjem** mjestu, dok se na **prvom** mjestu nalazi „**nihil obstat**“. Dakle, Međugorje je prema tom dokumentu dobilo najveći mogući status priznanja, a ne kako su neki priželjkivali – ovaj posljednji, šesti - te može mirno nastaviti legalno djelovati u okrilju Crkve kao novi poticaj evangelizaciji, obraćenju i promjeni pojedinaca i svijeta.

Možete ići u Međugorje. Gospu možete štovati kao "Kraljicu mira". Čovjek se može nadahnjivati porukama Majke Božje, kako ih do danas šire vidioci. Treba ih čitati s mudrošću i uvijek ih stavljati u cjelovit kontekst svih Marijinih poruka i, iznad svega, Svetog pisma i crkvene predaje. Crkva je prepoznala da je Međugorje dalo i daje nemjerive i trajne duhovne plodove obraćenja, sakramenta pokore, molitve, duhovnih poziva i zvanja te poruke mira za cijeli svijet. Duh Sveti plodotvorno djeluje u Međugorju i preko Međugorja za dobro vjernika i spas duša. I to možemo sa zahvalnošću prihvatiti i slijediti. ■

sti onome što tvrdi Sveto pismo kada kaže da je samo jedan „posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, koji sebe samoga daje kao otkup za sve“ (1 Tim 2,5-6). S druge strane, ove navodne poruke ne uspijevaju dobro izraziti, kako je pojašnjavao sveti Ivan Pavao II, da je Marijina suradnja „posredništvo, podređeno“ onom Kristovom (usp. *Redemptoris Mater* 39), na način da „niti što oduzima niti što nadodaje dostojanstvu i djelotvornosti Krista, jedinoga Posrednika“ (*Lumen gentium* 62).

Ipak, u istoj poruci od 18. ožujka 2012. jasno proizlazi da ovo posredništvo ne zasjenjuje Kristovo jedinstveno posredništvo: radi se samo o „majčinskom zagovoru“ za nas: „Draga djeco! Dolazim među vas jer želim biti vaša majka, vaša zagovornica“.

S nama prema Kristu

37. Valja podsjetiti da sveukupnost poruka ima jak teocentričan i kristološki naglasak. Neke od poruka nude pomoć u tom smislu, jer ističu Marijin majčinski zagovor kao ključ njezine specifične i uvijek podređene uloge. Posebno su jasne sljedeće poruke u kojima Marija pokazuje da ona niti može niti hoće zamijeniti Isusa Krista:

„Ja ne raspolazem izravno božanskim milostima, ali dobivam od Boga sve što zaištem svojom molitvom“ (31. kolovoza 1982.).

„Molite i preko molitve susretnite se s mojim Sinom, da vam On da snagu, da vam On da milost“ (23. lipnja 2017.).

„Odlučite se za Isusa, odlučite se i idite zajedno s Njime u budućnost [...]. Sve vas želim voditi svome Sinu [...]. Odlučite se za Njega, stavite ga na prvo mjesto u svome životu“ (22. lipnja 2012.).

„Živeći moje poruke, želim vas dovesti svome Sinu. Svih ovih godina u kojima sam zajedno s vama *moj je prst uperen prema mome Sinu*, prema Isusu, jer vas sve želim dovesti k Njemu“ (28. prosinca 2012.).

Sljedeća poruka se može smatrati sažetkom Evanđeoskog prijedloga preko Međugorja:

„Želim vas sve što više približiti Isusu i njegovom ranjenom srcu, da biste mogli shvatiti neizmjerenu ljubav koja se darovala za svakog od vas. Zato, draga djeco, molite da bi iz vaših srdaca potekao izvor ljubavi na svakog čovjeka, i na onog koji vas mrzi i prezire; tako ćete Isusovom ljubavlju moći pobijediti svu bijedu u ovom žalosnom svijetu, koji je bez nade za one koji ne poznaju Isusa“ (25. studenoga 1991.).

Posljedično, bitno je biti pozorni na ono što nas sveukupnost događanja u Međugorju podsjeća o poukama Evandjelja, ne upirući pogled u detalje nego u velike poticaje koji se pojavljuju u Gospinim porukama. U njihovom svjetlu, neke manje važne ili manje jasne tekstove treba čitati razborito.

Zaključci

38. Putem *nihil obstat* o duhovnom događaju, vjernici su „ovlašteni da ga se pridržavaju na razborit način“ (*Norme*, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI, *Verbum Domini* 14). Iako ovo ne podrazumijeva izjavu o nadnaravnom karakteru fenomena o kojem je riječ (usp. *Norme*, čl. 22, §2), i podsjećajući da vjernici nisu obvezni vjerovati u njega, *nihil obstat* upućuje da potonji mogu primiti pozitivan poticaj za svoj kršćanski život preko ovog duhovnog prijedloga i dopušta javno štovanje. Takva odluka je moguća ukoliko su se mogli zabilježiti mnogi pozitivni plodovi usred nekog duhovnog iskustva, a da se u Narodu Božjem nisu raširili negativni ili rizični učinci.

Procjena obilnih i raširenih plodova koji su tako lijepi i pozitivni ne podrazumijeva proglašenje navodnih nadnaravnih događaja autentičnima, već se samo ističe da „usred“ ovog duhovnog fenomena Međugorja Duh Sveti plodonosno djeluje za dobro vjernika. Dakle, poziva se cijeliti i širiti pastoralnu vrijednost ovog duhovnog prijedloga (usp. *Norme*, br. 17).

Osim toga, pozitivna procjena većine međugorskih poruka kao poučnih tekstova ne podrazumijeva proglašenje izravnog nadnaravnog porijekla. Posljedično, kada se spominju Gospine „poruke“, to se mora uvijek razumjeti kao „navodne poruke“.

39. Elementi prikupljeni u ovoj *Noti* omogućuju prepoznati da su ispunjeni uvjeti da se nastavi s odlukom *nihil obstat*. Mostarsko-duvanjski biskup izdat će odgovarajući dekret. Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, koji će nastaviti obnašati povjerene mu funkcije, morat će provjeriti da u svakoj publikaciji koja prikuplja poruke bude uključena ova *Nota* kao *Uvod*. On će potom sam razlučiti moguće buduće poruke ili prošle poruke koje još nisu objavljene i morat će odobriti njihovo možebitno objavljivanje, u svjetlu gore ponuđenih pojašnjenja. Isto tako, poduzet će mjere koje smatra potrebnima i vodit će pastoralno razlučivanje kao odgovor na nove situacije koje bi mogle nastati, obavještavajući ovaj Dikasterij.

40. Iako mogu postojati različita mišljenja o autentičnosti nekih činjenica ili o nekim vidovima ovog duhovnog iskustva, crkvene vlasti su u mjestima gdje je takvo iskustvo prisutno pozvane cijeliti „pastoralnu vrijednost“ te također promicati „širenje ovog duhovnog prijedloga“ (*Norme*, br. 17). Procjenjujući razborito što se događa na vlastitom teritoriju, u svakom slučaju, ovlast svakog dijecezanskog biskupa da o tome odlučuje ostaje nepromijenjena (usp. *Norme*, čl. 7, §3). Iako su pozitivni plodovi ovoga duhovnog fenomena naširoko rasprostranjeni po cijelome svijetu, to ne niječe da mogu postojati grupe ili osobe koje, koristeći neprimjereno ovaj duhovni fenomen, postupaju pogrešno. Dijecezanski

biskupi, svaki u svojoj biskupiji, imaju slobodu i ovlast donositi razborite odluke koje smatraju potrebnima za dobro Naroda Božjega.

41. U svakom slučaju, neka se ljudi koji idu u Međugorje snažno usmjere na to da prihvate kako se na hodočašća ne ide radi susreta s navodnim vidiocima, već radi susreta s Marijom, Kraljicom Mira i - vjerni ljubavi koju ona osjeća za svoga Sina - radi susreta s Kristom i kako bi ga slušali u meditaciji Riječi, sudjelovanjem u euharistiji i euharistijskom klanjanju, na način kako se to događa u mnogim svetištima diljem svijeta u kojima se s najrazličitijim naslovima časti Blažena Djevice Marija.

42. Pročitajmo posljednju poruku, koja sažima dragocjen kristocentričan smisao međugorskog prijedloga i prikazuje njegov najautentičniji duh:

„Draga djeco, moje riječi su jednostavne [...]. Ja vas pozivam svome Sinu. Samo On može preobraziti očaj i patnju u mir i vedrinu. Samo On može dati nadu u najdubljim bolima. Moj Sin je život svijeta. Što Ga bolje upoznate, što Mu se više približite, više ćete Ga voljeti, jer moj je Sin Ljubav. Ljubav mijenja sve, čini prelijepim i ono što vam se bez ljubavi čini beznčajnim“ (2. rujna 2018.).

Kraljice Mira, moli da oni koji slobodno prihvaćaju duhovni prijedlog Međugorja mogu živjeti sve sjedinjeni s Isusom Kristom i da u njemu mogu pronaći pravi mir srca.

Tebi povjeravam i ovaj naš svijet opterećen „trećim svjetskim ratom u komadićima“. Kraljice Mira, čuj molbu koja izlazi iz srca djece, mladih, siromaha i svake žene i muškarca dobre volje.

„Hvala, Majko naša! Zagledani u tebe, koja si bez grijeha, možemo nastaviti vjerovati i nadati se da ljubav pobjeđuje mržnju, da istina pobjeđuje laž, da oprost pobjeđuje uvredu, da mir pobjeđuje rat. Neka tako bude!“ (Franjo, Molitva Mariji Bezgriješnoj, 8. prosinca 2022.).

Vrhovni svećenik Franjo, u audijenciji dolje potpisanom prefektu zajedno s tajnikom Doktrinarnog odsjeka Dikasterija za nauk vjere, odobrio je dana 28. kolovoza 2024. ovu Notu te je naložio da se objavi.

Dano u Rimu, u sjedištu Dikasterija za nauk vjere, 19. rujna 2024.

Victor Manuel kard. Fernández
Prefekt
Mons. Armando Matteo
Tajnik doktrinarnog odsjeka

Ex Audientia Die 28.08.2024
Franciscus

[01411-AA.01] [Testo originale: Italiano]
[B0704-XX.02]

Foto: Arhiv ICMM

Foto: Arhiv ICMM

IZJAVA PETRA PALIĆA BISKUPA MOSTARSKO-DUVANJSKOG

Nakon što je Dikasterij za nauk vjere izdao Notu „Kraljica Mira“ biskup mostarsko-duvanjski mons. Petar Palić, izdao je dekret čiji tekst prenosimo u cijelosti:

Dekret biskupa Petra Palića u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje

Dekret u vezi s duhovnim iskustvom vezanim za Međugorje

- Uzimajući u obzir potrebu da se zaključi razlučivanje o fenomenima vezanim uz pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“ u Međugorju, posebno u svjetlu trenutne situacije i odluka koje su već donesene u vezi s pastoralnim usmjerenjem, kao i potrebu da se pruže neka objašnjenja s obzirom na ovo;
 - U svjetlu *Normi za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena*, koje je izdao Dikasterij za nauk vjere 17. svibnja 2024.;
 - Budući da je Sveti Otac Franjo već poduzeo mjere kako bi osigurao duhovnu pratnju vjernika koji se žele pridržavati ovog duhovnog prijedloga;
 - Budući da je Apostolski vizitator, koji boravi na tom mjestu, izrazio vrlo pozitivno mišljenje o duhovnom ozračju i izrazima pobožnosti u Međugorju;
 - Prihvaćajući sinovskom poslušnošću Notu „Kraljica mira – o duhovnom iskustvu vezanim za Međugorje“, koju je odobrio Sveti Otac Franjo, 28. kolovoza 2024., a koju je izdao Dikasterij za nauk vjere, 19. rujna 2024., kojom se izjavljuje da su, s obzirom na navedeno duhovno iskustvo, „da su ispunjeni uvjeti za nastaviti s odlukom *nihil obstat*“;
 - Imajući na umu pozitivnu ocjenu, ali i pojašnjenja koja se izražavaju u navedenoj *Noti* o porukama vezanim uz duhovno iskustvo Međugorja, posebno o tome da skup poruka pripisanih Kraljici Mira iz Međugorja ima veliku duhovnu vrijednost i izražava, različitim riječima, stalni evanđeoski nauk, uvijek stavljajući u središte pouzdanje u Boga kroz potpuno pouzdanje u Mariju, da se bude oruđe mira;
 - Svjestan drugih pozitivnih i ne manje važnih aspekata ovih poruka – dobro istaknutih u navedenoj *Noti* – kao što su oni koji jasno stavljaju Marijin zagovor i djelovanje podređeni Isusu Kristu, tvorcu milosti i spasenja u svakoj osobi; oni koji nude snažnu teocentričnu viziju duhovnog života i pozivaju na vjerno pouzdanje u Boga koji je ljubav; oni koji se odnose na važnost traženja pomoći Duha Svetoga i potrebu napuštanja svjetovnog načina života te pretjerane navezanosti na zemaljska dobra uz učestale pozive na obraćenje, što su osnovni uvjeti za postizanje istinskog mira u svijetu; oni koji potiču na nepodcjenjivanje ozbiljnosti zla i grijeha te na borbu protiv zla i utjecaja Sotone; oni koji ističu da je temeljna kršćanska obveza molitva, zajedno s preporukom konkretne bratske ljubavi koja prati, daruje, služi, oprašta, blizu je siromasima, ne zaboravljajući nikada na crkvenu dimenziju zajedništva s cijelom Crkvom, s pastirima i također sa Svetim Ocem;
 - S obzirom na obilje svjedočanstava vjernika i pastira o brojnim pozitivnim plodovima vezanim uz pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“;
 - Na kraju, imajući u vidu činjenicu da ovaj fenomen uvelike nadilazi Mostarsko-duvanjsku biskupiju do te mjere da se pobožnost proširila cijelim svijetom;
- ODLUČUJEM**
- da ništa ne priječi (*nihil obstat*) „da se cijeni pastoralna vrijednost i da se promiče širenje ovog duhovnog prijedloga pa i mogućim hodočašćima“ (*Norme*, br. 17);
 - da su vjernici, kad je u pitanju pobožnost prema Mariji „Kraljici Mira“, „ovlašteni da je se pridržavaju na razborit način“ (*Norme*, čl. 22, §1: usp. Benedikt XVI., *Verbum Domini*, br. 14), iako to ne podrazumijeva odobravanje nadnaravnog karaktera fenomena o kojemu je riječ (usp. *Norme*, čl. 22, §2), uz napomenu da vjernici nisu dužni vjerovati u to;
 - da su svećenici ove Biskupije, prihvaćajući i poštujući odluku Crkve, slobodni pristati ili ne pristati uz ovaj duhovni prijedlog;
 - da se Apostolskog vizitatora poštuje i sluša u odlukama koje će donositi u situacijama koje se mogu pojaviti.
- Zbog široke rasprostranjenosti pobožnosti prema Mariji „Kraljici Mira“ po cijelom svijetu, ne dovodeći u pitanje ovlast svakog dijecezanskog biskupa da o ovoj stvari samostalno odlučuje sukladno čl. 7, §3 *Normi za postupanje u razlučivanju navodnih nadnaravnih fenomena*, određujem da se ovaj dekret objavi 19. rujna 2024.
- Jedan primjerak dekreta neka se pošalje Dikasteriju za nauk vjere, a drugi Predsjedništvu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.
- Mostar, 19. rujna 2024.
- ✠ Petar Palić, biskup

prof. dr. sc. s. Valerija Kovač o Noti o Međugorju Dikasterija za nauk vjere

Izv. prof. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač s Katedre dogmatske teologije Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dala je izjavu za Hrvatski katolički radio o Noti o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje „Kraljica mira“ objavljenoj u četvrtak, 19. rujna 2024. Prenosimo dijelove reakcije izv. prof. dr. sc. Kovač vezano uz dokument Dikasterija za nauk vjere o Međugorju.

Foto: Arhiv ICMM

Danas, nakon 43 godine od nekog službenog pojavljivanja, da tako kažem, jednog duhovnog fenomena u Međugorju, održana je konferencija Dikasterija za nauk vjere. Zapravo već sâm naslov konferencije je dao naslutiti u kojem smjeru će ići ta konferencija s obzirom na izjavu o Međugorju. Naime, riječi je bilo o duhovnom iskustvu Međugorja. Tu smo već vidjeli na što će biti stavljen fokus u ovoj novoj noti koja nosi znakovit naslov, „Kraljica mira“. Kao što se možda bilo spekuliralo zadnjih dana, Dikasterij za nauk vjere dao je najvišu moguću ocjenu s obzirom na tzv. nadnaravne fenomene, a to je *nihil obstat*.

Važno je reći što znači *nihil obstat*. Dakle, Dikasterij se strogo drži novih normi koje je isti Dikasterij objavio u svibnju ove godine, koje su zamijenile one stare norme u smislu kriterija kao vrednovati navodne nadnaravne fenomene koji se pojavljuju diljem svijeta u Crkvi i na vjerskom području. Postoje zapravo samo dva kriterija: izjava o nadnaravnosti ili izjava o ne-nadnaravnosti nekog fenomena. I još jedna je novost ta da se odmakne fokus od same nadnaravnosti nekog fenomena ili navodnog fenomena i događaja. U biti je više stavljen naglasak na ono što zapravo i jest svrha takvih događaja a to je pastoralna i duhovna korist i aspekt. U tome smislu, najviša moguća ocjena prema novim normama je *nihil obstat*. To u biti znači „ništa ne priječi“. Evo kako norme to definiraju. Nisu nađeni nikakvi riskantni ili zbuñujuć elementi u tome fenomenu u smislu i morala i nauka i drugih stvari koje bi mogli zavesti vjernike i zapravo dozvoljava se, ništa ne priječi, da se vjernici duhovno koriste tim fenomenom i da se može promovirati određena pobož-

nost, da se može odvijati određeni pastoralni rad i organizirati hodočašća. To je objašnjenje te kvalifikacije najviše ocjene *nihil obstat* koja stoji u normama koje je Dikasterij izdao i objavio u svibnju ove godine.

Upravo taj *nihil obstat* možemo čitati i primijenjen je točno na Međugorje. To znači, prije svega, da je sâm dijecezanski biskup, u suglasju s Dikasterijem, odnosno Svetom Stolicom, dao najvišu ocjenu *nihil obstat*, dakle, da ništa ne priječi, da vjernici mogu fenomen Međugorja pozitivno koristiti za svoju duhovnu izgradnju i svoj život i da se zapravo odobrava javno štovanje posebice na tome mjestu, da se može širiti pobožnost Marije kao Kraljice mira, da se mogu organizirati hodočašća i da se može ostvarivati pastoralni rad.

Međutim, uz ovu kvalifikaciju *nihil obstat* valja odmah malo reći što ta kvalifikacija ne kaže, to jest što sama nota o Međugorju nije rekla a to je da to nije izjava o nadnaravnosti Međugorskog fenomena, to je vrlo važno reći, važan je pastoralni i duhovni aspekt i njegovi plodovi. Također, ova nota nije ni izjava niti sud o moralnom životu vidioca, to je isto vrlo važno reći, jer je i to bilo nešto o čemu se raspravljalo. Ova izjava ili nota ništa ne kaže također o nadnaravnom podrijetlu samih međugorskih poruka. Naime, nota jako dobro analizira koje su sve pozitivni sadržaji poruka, ali zapravo ne kaže da oni imaju nadnaravno porijeklo, nego da su takvi da mogu služiti za izgradnju i život vjernika.

I na kraju, ova nota kazuje – isto to implicira *nihil obstat* – a to je da i dalje u biti nije obvezatno vjernicima na vjerovanje ili na nikakve pobožne čine koji bi bili vezani uz Međugorje, nego ostaje na jednoj osobnoj prosudbi i je li meni to koristi za moj život u vjeri ili ne. To valja naglasiti. A upravo s obzirom da je riječ o toj kvalifikaciji *nihil obstat*, nota je uistinu pisana kroz nove kriterije, uistinu je tako sastavljena vrlo dobro, vrlo precizno i prije svega se ističu pozitivni, duhovni i pastoralni plodovi vezano za, kako se kaže u noti, „zdravo prakticiranje života vjere“ i to sukladno tradiciji Crkve. I to je vrlo važno, da nema nekih, tako reći, novotarija ili nekih nekatoličkih stvari, nego da ima puno obraćenja, puno ispovjedi, puno pričesti, puno duhovnih zvanja, međusobne obnove bračnih života obitelji, puno ima i karitativnih djela, a tu su zatim mnoge grupe i zajednice koje su nastale, sve su to duhovni plodovi samog duhovnog fenomena Međugorje. [...]

S obzirom na sve pozitivne plodove koji već dugo traju i koji su u kontinuitetu dolaze i međugorske poruke. Analizira se (u noti) njihov sadržaj. Poglavitito je pozitivan sadržaj, prije svega poziv na mir i jedan originalan naslov Majke Božje – „Kraljica mira“ koja

poziva na mir, koji nije samo odsutnost rata, nego zapravo i jedna punina života i mi bismo rekli spasenja, što je bilo vrlo važno u ondašnjem kontekstu Bosne i Hercegovine kada se odvijao rat i koji je imao i vrlo religiozne elemente u svemu tome, a i danas je ponovno aktualno i s obzirom na rat u Ukrajine i evo, može se reći, i na Bliskom Istoku i na drugim žarištima.

Također je vrlo važno što poruke govore o usredotočenosti na samog Boga. Dakle, Marija upućuje na Krista koji je donositelj milosti na Boga, iako je prefekt Dikasterija (kardinal Víctor Manuel Fernández, *nap. ur.*) istaknuo i neke elemente, neke upitne sadržaje nekih poruka kad, na primjer, Gospa kaže: „moj put, moje spasenje“, kao da bi se ona stavljala nekako u biti na mjesto Isusa Krista. Međutim, on (prefekt Fernández) je to lijepo rekao i objasnio da treba poruke čitati u cjelini, a da postoji manji broj poruka koje su upitne ili za koje treba biti oprezan i da su iz teološkog aspekta netočne ili neprecizne, ali on smatra da to u biti više proizlazi iz jednog subjektivnog iskustva i jedne možda nemogućnosti da se ta poruka adekvatno teološki izradi, u smislu da, i sami vidioci – (prefekt Fernández) nije rekao dovoljno, nego prenositelji poruke – nisu dovoljno teološki obrazovani.

Ali, zanimljivo, spomenuo je, da ako bismo tako čitali, na primjer, i druge (poruke) onda možemo takve upitne ili nejasne ili možda teološki upitne poruke naći kod svetog Ivana od Križa, svete Terezije Avilske, Male Terezije, i tu je baš lijepo potkrijepio da sve te poruke treba čitati zapravo u cjelini i, da one imaju svoje važne pozive: poziv na mir, poziv na prvenstvo Boga, poziv na obraćanje, poziv na molitvu, svakako, upozoravanje na grijeh i na zlo u ovome svijetu, ipak prevladava ta pozitivna dimenzija. ■

Izjava p. Mije Nikića o Noti o Međugorju Dikasterija za nauk vjere

Dikasterij za nauk vjere predstavio je 19. rujna ove godine spomenutu Notu, odnosno svojevrsni dokument.

Notu o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje „Kraljica Mira“ na konferenciji za novinare u prostorima Tiskovnog ureda Svete Stolice u Vatikanu, koju su predstavili prefekt Dikasterija za nauk vjere kardinal Víctor Manuel Fernández, njegov tajnik Armando Matteo i ravnatelj uredništva Dikasterija za komunikaciju Andrea Torielli, odobrio je sam papa Franjo i odredio da se on javno objavi.

Sam dokument ne govori o nadnaravnosti fenomena, ali priznaje obilne duhovne plodove vezane za župu Međugorje koja je u stvarnosti, iako neslužbeno, već postala svetište Kraljice mira u koje dolaze mnogobrojni hodočasnici iz čitavoga svijeta. Tu činjenicu nitko više ne može nijekati. Najvažniji Dikasterij u Vatikanu, onaj za nauk vjere donio je pozitivno mišljenje o spomenutom fenomenu, napose je naglasio pozitivne duhovne plodove kao što su brojna obraćenja, sakramentalni život, napose veliko zanimanje i prakticiranje sakramenta ispovijedi i svete pričesti, euharistijska klanjanja, spominju se i mnoga duhovna zvanja za svećenički i redovnički život, obnova bračne vjernosti, kao i druga događanja kao što su festival mladih na kojem se okupi više desetaka tisuća mladih iz čitavog svijeta, razni seminari, duhovne vježbe i svakodnevnice svete Mise koje su postale središnji događaj dana hodočascima koji dolaze u Međugorje. Što se tiče poruka koje vidioci i dalje primaju i ona su razumljiva i prihvatljiva, iako uz nekoliko pojašnjenja koja je dao sam prefekt Dikasterija, kardinal Víctor Manuel Fernández. Moram reći da me ugodno iznenadio stav kardinala Fernandezada kad je davao pojašnjenja nekih problematičnih poruka koje su vidioci primili od Gospe. Kardinal je tada rekao da te poruke treba razumjeti u kontekstu cjelokupnih događanja. Još je nadodao da bi se i u nekim izjavama sv. Ivana od Križa i sv. Katarine Sjenske mogle pronaći problematične riječi ako se istrgnu iz cjelokupnog konteksta.

U spomenutoj noti Dikasterija za nauk vjere „Kraljica mira“ posebno je naglašeno da je pobožnost koja se događa u

Foto: Arhiv ICMM

... mogu reći da sam osobno očekivao ovakvu izjavu Dikasterija za nauk vjere koja ide u prilog onoga što se događa u Međugorju. U duhu katoličke tradicije želi se sačuvati od zabluda, unijeti jasnoća u ono što vjerujemo, ohrabriti i nastaviti ubirati dobre pastoralne plodove. Sve je to prisutno u spomenutom dokumentu koji se dugo očekivao

Međugorju zdrava i poticajna za rast u vjeri, nema u sebi krivih ni rizičnih poticaja koji bi odveli hodočasnike na krivi put. U središtu je Krist kao jedini Spasitelj Svijeta koji nas zajedno s Marijom, Isusovom i našom Majkom, vodi Ocu Nebeskom. Duh Sveti je na djelu u spomenutim pobožnostima i svi koji prihvaćaju „međugorsku“ duhovnost mogu biti duhovno obogaćeni. Živimo u svijetu koji sve više zaboravlja Boga i sve manje prakticira sakramentalni život, tako da je međugorski fenomen svjetlo nade za ovaj svijet. Napose je u ovo naše vrijeme ugrožen mir, kako na osobnoj, tako i na svjetskoj, globalnoj razini, a bit međugorskog fenomena je poziv na mir i to od One koja se naziva Kraljica mira. Sve je to Crkva dobro primijetila i dopustila da se po svem svijetu širi pobožnost prema Kraljici mira koja nas vodi Isusu i konačno Ocu Nebeskom.

Što se tiče stava da se dokument nije izrazio u prilog nadnaravnosti ukazanja, nego ih, kao i vidioco, naziva navodnim, to je shvatljivo i prihvatljivo jer dok su još navodna ukazanja u tijeku, nije prikladno donositi konačne odluke u prilog nadnaravnom karakteru ukazanja. Prema savjetu sv. Pavla treba biti strpljiv i dobro razlikovati duhove. Što je dobro prihvatiti, što je sumnjivo razjasniti, što je neprihvatljivo odbaciti. To će biti glavna dužnost papinskog delegata za župu Međugorje koji će ubuduće određivati koje će se poruke objavljivati i koji će i dalje bdjeti da sve bude u duhu zdrave pobožnosti i liturgijske skladnosti.

Na koncu mogu reći da sam osobno očekivao ovakvu izjavu Dikasterija za nauk vjere koja ide u prilog onoga što se događa u Međugorju. U duhu katoličke tradicije želi se sačuvati od zabluda, unijeti jasnoća u ono što vjerujemo, ohrabriti i nastaviti ubirati dobre pastoralne plodove. Sve je to prisutno u spomenutom dokumentu koji se dugo očekivao. ■

Gospa kroz sve ove godine uči ljubiti i nasljedovati njezina Sina

Foto: Arhiv ICM

fra
Zvonimir
Pavičić

Ako svaki dan slušamo Božju riječ koja nam se naviješta u liturgiji Crkve, onda primjećujemo kako nas ona vodi kroz trenutke Isusova života, kroz njegove odnose s ljudima – s onima koji su ga prihvaćali, s onima koji ga nisu prihvaćali i s onima koji su bili sumnjičavi. Evanđelist Luka danas pred nas stavlja jedan osobit događaj u kući jednoga farizeja. Taj je čovjek pozvao Isusa u svoju kuću po starome običaju. Pripremio je jelo, pozvao one koji su bili dostojni i ugostio je Isusa koji je tada plijenio osobitu pozornost u narodu. Imati Isusa u svojoj kući značilo je više toga. A

samo oni koji su bili jednostavna duha mogli su prepoznati tko je zapravo u njihovoj sredini.

Svi su uzvanici morali biti dostojni toga događaja. Nije mogao doći bilo tko. Mnogi se ne bi ni usudili doći nepozvani, znajući da će ih izbaciti. No pojavljuje se jedna žena koja prolazi sve protokole, zaobilazi sve običaje i dolazi do Isusa. Ne trebamo ni spominjati kako je tada bilo nedostojno da jedna žena bude u takvome društvu, osobito do nogu Učitelja. A pogotovo je bilo nedostojno jer je ova žena bila poznata svima u gradu. Luka za nju kaže da je žena – grješnica u gradu. Dakle, njezini grijesi su bili ot-

kriti svima. Svi su znali da je grješnica i podrazumijeva se najveća grješnica od svijeta. I ona *takva* dolazi među njih *takve izabrane* i što je još upečatljivije dolazi do Njega – onoga koji je najveći uzvanik.

Ona čini nešto što je sve šokiralo. Svojim suzama dotiče Isusove noge, kosom ih otirala, ljubila i mazala pomašću. Za farizeja i uzvanike neugodna situacija. Muk u kući. Čuju se samo osuđujuće misli o ženi i o Isusu.

A nas Isus uči sljedećem: onaj kojemu je mnogo oprosteno, taj ljubi mnogo. Rekosmo da je ova žena bila grješnica u gradu. Svi su znali njezine grijeha. Svatko joj je mogao očitati

bukvicu, osramotiti ju, ćušnuti, pljunuti, odbaciti... Ali ne i Isus. On ne odbacuje. On ljubi. On oprašta. On poziva u život. On ne želi smrti grješnikove, nego da se obrati i spasi. I između ruku koje su je pljusale ona je odjednom osjetila ruku koja ju je pridigla, koja joj je pomogla da ustane iz blata grijeha. Osjetila je srce koje ju ljubi i oprašta joj grijeha te daruje život. Ona tada ne vidi Isusa nego vidi Zaručnika, vidi onoga kojega ljubi njezina duša, jer ju je izbavio iz smrti i darovao smisao i život. I za nju ne postoji nitko drugi. Ona vidi samo Isusa, svoga Spasitelja. I želi iskoristiti svaki trenutak i sve ono što ima kako bi mu iskazala zahvalnost, kako bi mu iskazala ljubav.

Ona nema puno, ali ima ono što joj je on dao. Ima suze kojima umiva njegove noge. Suze koje su toliko puta tekle iz boli duše i očaja. Ima kosu kojom briše njegove noge. Kosu koja je zavodila druge i bila njezin ures, a sada otkriva da je prava ljepota u služenju Isusu. Ima nešto miomirisne pomasti koja više ne služi da istakne nju, nego onoga kojemu sve živi. Sve što ima daruje Isusu, jer je svjesna da je Isus njoj darovao sve.

Isus uči Šimuna da mnogo ljubi onaj kojemu je mnogo oprosteno. Da Bog ne gleda kao što gleda čovjek. I da ljubav treba biti pokretač svake geste, svake riječi, svake odluke. Jer smo stvoreni iz ljubavi. Ljubav stoji na početku našega bitka. Ljubav je Bog koji nas je stvorio.

Šimunu nedostaje te ljubavi. Nešto mu je zamutilo pogled. No Isus ga ne sudi, nego mu pokazuje kako će očistiti svoje oči. Treba gledati kroz Isusa.

Ako smo dobro slušali, primijetili smo raspored u prostoriji: žena je stala Isusu odostraga, a Šimun je ispred njega. Dakle, Isus je između žene i Šimuna. I bez obzira što zna da ju Šimun ne može dobro vidjeti zbog njega, on mu opet kaže: „Vidiš li ovu ženu?“ Želi da Šimun gleda kroz njega, da gleda njegovim očima, očima ljubavi, očima praštanja, očima koje žele dobro drugome, a ne zlo, ne propast.

O koliki su se ovdje osjetili upravo poput ove žene! Koliki su ljudi kroz sve ove godine u Međugorju došli s težinom grijeha. I koliko ih je svojim suzama palo pred Gospodina u sakramentu ispovijedi, u euharistiji, u klanjanju, u molitvi krunice, u postu! Koliko ih je ovdje naučilo ljubiti! Ne proklinjati, ne uništavati, ne mrziti, nego ljubiti i opraštati. Jer tko mnogo ljubi, mnogo i oprašta. Toliko lijepih životnih priča u ovome malome mjestu, Gospinu mjestu.

I upravo nas Gospa kroz sve ove godine uči ljubiti, nasljedovati njezina Sina. Biti oni koji će pronesiti radosnu vijest ovim svijetom. Ona, kojoj nije ništa trebalo oprostiti, jer je bila milosti puna, i ljubavi puna, zna da jedino s Bogom život ima smisla. I zato se trudi sve nas privesti bliže Bogu. Poziva na molitvu, post, čitanje Svetoga pisma, euharistiju, ispovijed. Sve je to ono što nas dovodi u Isusovu blizinu i daje nam osjetiti ovo blaženosti njegove prisutnosti. Kao što je to osjetila ova žena. Iako su oko nje svi negativno nastrojeni prema njoj, ona je u miru, jer od Gospodina dolazi njezin mir. Tako i svaki onaj koji dođe u ovo sveto mjesto pronalazi mir, ako pronade Gospodina u molitvi i sakramentima. A Gospa nas tome uči i potiče: „Molite, molite, molite...“

Danas, kad su nam srca posebno radosna zbog pozitivnih vijesti iz srca Crkve, želimo se još snažnije odazvati na Majčin poziv i nastaviti: moliti, moliti, moliti. Znajući da se u tome krije mudrost života. Jer se u molitvi krije susret s Isusom, a u Isusu svaka milost i svako dobro koje nam je potrebno. Odazovimo se na Gospin poziv. Obnovimo svoja srca. Obnovimo molitvu u svojim obiteljima. Molimo krunicu zajedno i otkrijmo milinu Božje blizine. Opraštajmo jedni drugima i tražimo oprost od Gospodina. Tako ćemo uvijek biti na putu ljubavi. A put ljubavi vodi do onoga koji je sama Ljubav, do Boga.

To i Pavao želi reći Korinćanima kada kaže: „Dozviljem vam u pамет evanđelje koje navijestih...“ A to je evanđelje Krist. Pavao *dozvilje u pамет*. Po tko zna koji put ponavlja isto. Tako i mi ovdje slušamo Gospine poticaje toliko godina, doziva nam u pамет evanđelje – Krista. Budimo oni koji će otvorena srca prihvatiti tu radosnu vijest i koji će s Kristom graditi svoj život te tako pronesiti mir ovim svijetom koji ga je tako potreban.

I što možemo na kraju reći nego opet ponoviti riječi psalma:

Zahvaljujte Gospodinu, jer je dobar, jer je vječna ljubav njegova!
Neka rekne dom Izraelov:
„Vječna je ljubav njegova!“

Gospodnja me desnica uzdignu,
Gospodnja se proslavi desnica!
Ne, umrijeti neću, nego živjeti,
i kazivati djela Gospodnja.

Ti si Bog moj – tebi zahvaljujem:
Bože moj, tebe ja uzvisujem

Pobožnost koja je nastala u Međugorju ima nadnaravno podrijetlo

Darko Pavičić

Foto: Arhiv ICMM

Premda je Dikasterij za nauk vjere, supotpisan od pape Franje, dao najveću ocjenu „nihil obstata“ međugorskom fenomenu, čini se kako je dobar dio Note Kraljica Mira prepun čitanju između redaka. Naime, priznajući pozitivnim duhovne plodove međugorskog fenomena, Dikasterij je iskoračio iz postojećih zrenika sagledavanja Međugorja i definitivno napravio iskorak tj. priznao Međugorje kao duhovnu stvarnost. S druge strane, upravo u sklopu novih Normi za priznavanje ukazanja i nadnaravnih događaja, gdje je status „nihil obstat“ najviši mogući, nije se izravno govorilo o naravi samoga fenomena, odnosno o ukazanjima iliti nadnaravnoj stvarnosti svega postojećega. To je dovelo do svojevrstne kontradikcije u promišljanju. S jedne strane otvorilo prostor zluradosti svih onih koji su protiv Međugorja, koji su likovali da ukazanja nisu službeno priznata, do zbunjenosti svih onih koji hodočaste u Međugorje i pitaju se kako je moguće da se priznaju duhovni plodovi jednoga takvoga fenomena koji od svojih početaka počiva upravo na nadnaravnosti, tj.

ukazanju Blažene Djevice Marije šestero vidjelaca u lipnju 1981.

Glavni tumač cijeloga vatikanskog zahvata, prefekt Dikasterija za nauk vjere kardinal Víctor Manuel Fernández, dao je odgovor na to pitanje. Prije svega, na konferenciji za medije u Vatikanu kazao je kako ne želi prepričavati samu Notu, nego je pripremio vlastito viđenje i iznio ga novinarima. Gotovo polovicu, kao što

smo mogli čuti i vidjeti, posvetio je Gospinim porukama. Odnosno, navodnim Gospinim porukama, kao što se ogradio u početku, držeći se činjenice da ukazanja nisu službeno priznata. Tako je gotovo pola sata jedan od najvažnijih ljudi Svete Stolice tumačio Gospine poruke i argumentirano navodio kako su one posve u skladu s Evanđeljem. Odnosno,

povremeno čak branio banalnost nekih prenesenih poruka, dižući ih na rang s mislima sv. Ivana od križa i sv. Male Terezije, tvrdeći kako bi i neke njihove izvanredne misli jednako tako bile banalne kad bi ih se iščupalo iz konteksta vremena i prostora u kojima su izrečene ili zapisane. Dakle, prefekt jedne od najvažnijih vatikanskih kongregacija bavi se teološkim tumačenjem Gospinim porukama, koje nikako ne mogu biti izvan nadnaravnoga konteksta, nego isključivo na relaciji nebeskog zahvata. Odnosno, onoga što je netko s Neba poručio onima koji su na zemlji to primili. U međugorskom slučaju to je sadržaj koji je Gospa izrekla šestero vidjelaca i čini to i dan danas. Što i sama Sveta Stolica defacto priznaje, stavlajući pod vlastiti nadzor, primjerice, objavljivanje Gospinih poruka svijetu svakog 25. u mjesecu preko vidjelice Marije Pavlović Lunetti.

Naprосто, kada se u cijelom fenomenu ne bi radilo o nadnaravnosti, puka logika govorila bi da ne bi bilo niti poruka, zar ne. Stoga vatikanski „nihil obstat“ treba razmatrati kao cjelovit i dugoročan zahvat u međugorski fenomen.

Točnije, on se oslanja najviše na nalaz tzv. Ruinijeve komisije, tj. Međunarodnog istražnog povjerenstva Svete Stolice za Međugorje, koje je 2010. osnovao

papa Benedikt XVI. i koje je nakon četiri godine rada donijelo zaključak o tome kako se već sad prvih sedam dana ukazanja mogu držati autentičnima. Odnosno, nadnaravnima. Točnije, kako ga je citirao sam kardinal Fernandez na konferenciji za medije: „Pobožnost koja je nastala u Međugorju ima nadnaravno podrijetlo, ona je autentična“.

Novo norme za procjenu nadnaravnosti ukazanja i sličnih događaja u svojim šest kategorija ne predviđaju i ne drže nužnim ocjenu nadnaravnosti za neki fenomen, nego sagledavaju njegove duhovne plodove kako bi otvorile mogućnost pastoralnom napredovanju. Taj promijenjeni

pristup takvim situacijama omogućava s jedne strane njihov prirodni rast i razvoj, a s druge crkvenim vlastima daje posve odriježene ruke u upravljanju tim stvarnostima i to kroz komunikaciju biskupije u kojoj se fenomen događa s ključnim tijelom kao što je Dikasterij za nauk vjere. U slučaju međugorskog fenomena, upravo je Dikasterij za nauk vjere odigrao ključnu ulogu i prema nalazima Ruinijeve komisije odobrio „nihil obstat“ Međugorju te ga prosljedio mjesnom ordinariju kao bi ga i on objavio na razini lokalne crkve. To itekako govori o stavu Vatikana da u fokus uključi sve međugorske stvarnosti u ova četiri desetljeća, kako bi ne samo legalizirala cijeli fenomen, nego ga oslobodila i od okova i sputavanja koja su ga godinama pratila upravo s razine mjesne Crkve.

Naprосто, kada se u cijelom fenomenu ne bi radilo o nadnaravnosti, puka logika govorila bi da ne bi bilo niti poruka, zar ne. Stoga vatikanski „nihil obstat“ treba razmatrati kao cjelovit i dugoročan zahvat u međugorski fenomen.

Razmatranje svega ovoga zajedno pomaže čitanju „između redaka“ nedavno objavljenog vatikanskog „nihil obstata“ za međugorski fenomen. I jasno govori da bez Gospinih ukazanja u sva ova četiri desetljeća ne bi bilo ni današnjeg Međugorja. A onda ni samoga „nihil obstata“, koje se velikim dijelom referira upravo na Gospine poruke izrečene u ove 43 godine. ■

MEDUGORJE NAKON NIHIL OBSTATA

Prije mjesec dana razgovarao sam telefonom s dr. Kristijanom Stelzerom, organizatorom svake godine održavanog molitvenog susreta Friedensgebet (Molitva za mir) u Bečkoj katedrali, poznatijem kao Stephansdom. Kristijan je liječnik, s Marijom otac četvero djece, uz Maxa Domeja, njegovu obitelj i Gebetsaktion koju vodi, vrijedan i zaslužan za širenje Gospine poruke iz Međugorja u Beču i Austriji. Dogovorili smo se da na molitvenom susretu, koji će se održati u četvrtak 19. rujna ove godine dadem svjedočanstvo.

U srijedu 18. rujna oko 22.30 Kristijan me nazvao i pitao mogu li voditi euharistijsko slavlje u katedrali, jer je naš dragi Kardinal Christoph Schönborn, veliki prijatelj i zagovornik Međugorja, zbog bolesti nažalost morao otkazati svoj dolazak. Odgovorio sam da ću rado predslaviti svetu misu u katedrali i propovijedati. Tog dana saznao sam veliku vijest: da će Kongregacija za nauk vjere upravo 19. rujna na konferenciji za novinare objaviti izjavu o Međugorju.

U Beč sam sletio iz Züricha u četvrtak oko 10.30. Kristijan mi je našao smještaj u zgradi Missio, nedaleko od katedrale. Stigavši tamo, dali su mi sobu, a ja sam odmah uzeo mobilni i priključio se na izravni prijenos konferencije za novinare iz Vatikana. Sjedio sam na proširenom hodniku, nestrpljivo iščekivao i kad je konferencija započela, pretvorio se potpuno u uho slušajući izlaganje predstavljača, a posebno kardinala Fernándeza o odluci Kongregacije o Međugorju.

fra
Marinko
Šakota

Nihil obstat je otvorio službena vrata Crkve prema Međugorju, no to nam ne smije odvratiti pozornost od najvažnijeg pitanja – od nas samih. Ne smije nas ova odluka Vatikana opustiti da mislimo: Sad je sve završeno. Ne, ništa nije završeno! Sada sve počinje u jednom novom obliku! Mi trebamo još više nego do sada slijediti našu dragu nebesku Majku Mariju, Kraljicu Mira, slušati Njezine poruke i živjeti ih.

Djelatnici Missio su svako malo nailazili i svatko od njih me pitao tko sam i što radim tu, a ja ih gotovo nisam primjećivao nego sam samo odgovarao: Sve u redu. Oni su se čudili mom ponašanju, a ja sam se u sebi ljutio zašto mi stalno smetaju, jer sam bio potpuno uronjen u ono što se događalo na konferenciji.

I onda čujem: Nihil obstat za Međugorje! Izjava Kongregacije o Međugorju nadišla je sva moja očekivanja. Samo sam govorio: Bože, hvala ti! Gospe, hvala ti!

Nakon toga odmah sam se uputio prema Stephansdomu. Ušavši u čudesno lijepu katedralu, susreo sam se s Kristijanom Stelzerom, a ubrzo potom došao je i Ivan vidioc. Radosni našoj nigdje kraja! Svi smo bili presretni zbog izjave o Međugorju.

U 16 sati započeo je molitveni program. Najprije je uz radosnu pjesmu mladih nekoliko mladih dalo svjedočanstva. Kad me Kristijan pozvao da ja dadnem svjedočanstvo i kažem nešto o odluci Kongregacije za nauk vjere o Međugorju, bio sam jako radostan što mogu tog posebnog dana posvjedočiti. No kad sam stao ispred oltara i počeo govoriti, iz mene su kao iz česme izbile suze. Nisam ih mogao kontrolirati. Osjetio sam da sam nemoćan. Htio sam govoriti, ali nisam mogao.

Čuo sam različite komentare na moje suze u katedrali u Beču: Od onih koji su sa mnom suosjećali i sami proliili koju suzu, do onih koji

su to smatrali gestom slabica pa čak i nekih koji su rekli da im je izgledalo da sam pijan, jer sam gotovo mucao. Jasno mi je, svatko tko je govorio o meni i o tom mom trenutku, govorio je iz svoga kuta i svoje perspektive.

Kasnije sam se pitao otkud suze, jer nisam zaplakao od majčine smrti 2014. godine. Shvatio sam: Pa kako i ne bih zaplakao?! Pa toliko je milosti i ljubavi, žrtve i križa s jedne i snažnog protivljenja i otvorene borbe da se Međugorje zaustavi s druge strane prethodilo odluci iz Vatikana! U tom trenutku pomiješali su se radost zbog konačnog i dugo očekivanog suda o Međugorju iz Vatikana i sjećanje na 43 godine ljubavi, žrtve, trpljenja mnogih ljudi koji su sebe davali za Gospu i Njezine poruke. Počev od šestero vidioca, njihovih obitelji, fra Joze Zovke, fra Slavka Barbarića, brojnih fratara i časnih sestara franjevkica koji su sebe davali u nimalo jednostavnim uvjetima za Gospu i hodočasnike. Sjetio sam se i svoga oca i majke koji su od početka prihvatili Gospu i često neumorno išli u Međugorje. Sjetio sam se i mnogih župljana iz Bijakovića, Međugorja, Miletime, Vionice, Šurmanaca, iz Brotnja, tolikih i tolikih hodočasnika iz Europe i svijeta koji su neumorno dolazili u Međugorje i širili Gospine poruke po svijetu.

Pred očima mi se javljalo mojih dvanaest godina službe u Međugorju, od kojih deset godina kao župnika. Bogu i Gospi hvala za to milosno vrijeme u kojem sam se zajedno s braćom fratrima mogao žrtvovati za Gospu, župu Međugorje i hodočasnike! Toliko je izazova bilo u tim

godinama! Toliko prepreka koje je trebalo otklanjati, neprestanog rada i svakodnevnih stresnih situacija! Posebno kad se sjetim dinamičnih godina i tolikih velikih događaja: Od rada i rezultata Vatikanske komisije, reakcija kardinala Müllera, mudrih odluka o Međugorju našeg dragog pape Franje, njegova slanja i dolaska prvog apostolskog vizitatora mons. Henryka Hosera, njegova nasljednika mons. Alde Cavallija pa sve do ovog trenutka. Sve se to godinama nakupljalo negdje u podsvijesti i tako snažno izbilo kao iz vulkana u katedrali u Beču.

Međugorje je prošlo težak put do Nihil obstata. Bilo je tu nerazumijevanja, protivljenja, ponižavanja, zabrana kako iz politike, crkvenih službenika, medija, „znanstvenika“... Često se činilo da je Međugorje došlo pred zid i da će biti zabranjeno. No – i to je čudno – uvijek kad su neki mislili da su uspjeli zaustaviti Međugorje, javljalo se svjetlo i pokazivao izlaz. Uvjeren sam: Kraljica Mira nije dopustila da se Njezin plan preko Međugorja dovede u pitanje i zabrani!

Hvala Papi Franji! Hvala kardinalu Fernándezu i Kongregaciji za nauk vjere! Fasciniran sam kako su u Kongregaciji pomno istražili, analizirali Gospine poruke i duboko ušli u njihov smisao. Ono najvažnije – a to su Gospine poruke – došle su do izražaja i preporučene kao hrana u duhovnom sazrijevanju. Hvala svima onima koji su se ozbiljno posvetili Gospinim porukama, vrlo studiozno istražili i izučili povijest događaja u Međugorju, sve duhovne sadržaje i plodove i shvatili istinu!

Što i kako dalje nakon Nihil obstata?

Nihil obstat je otvorio službena vrata Crkve prema Međugorju, no to nam ne smije odvratiti pozornost od najvažnijeg pitanja – od nas samih. Ne smije nas ova odluka Vatikana opustiti da mislimo: Sad je sve završeno. Ne, ništa

Nikad ne zaboravimo prve dane i godine Gospinih ukazanja, naše djedove, očeve i majke pa i naše vlastito iskustvo: Ništa i nitko nije mogao zaustaviti Međugorje, jer su oni i jer smo mi molili i postili! I ništa nam nije bilo teško! Zašto? Jer smo vjerovali, bili oduševljeni, puni ljubavi, radosni, ponizni i zdravo ponosni!

nije završeno! Sada sve počinje u jednom novom obliku! Mi trebamo još više nego do sada slijediti našu dragu nebesku Majku Mariju, Kraljicu Mira, slušati Njezine poruke i živjeti ih. Crkva je dala svoj sud, ali nemojmo zaboraviti da je još nešto važno, zapravo i smisao crkvenog odobrenja: Naš, moj i tvoj odgovor na Gospine pozive. Misleći da je Međugorje priznato, možemo zaboraviti u ogledalu pogledati sebe i ne odgovoriti na jedino važno pitanje: Što je sa mnom? Kakav sam ja? Koliko sam odgovorio na Gospine pozive? Što Gospa od mene očekuje i što ja trebam i mogu učiniti za Gospu?

Fra Slavko Barbarić vraća nas nama samima: „Neka naš govor, naše ponašanje u obitelji, u zajednici, u društvu, u školi... bude temelj priznanja.“ Odlučujuće je priznajem

li ja Međugorje. Naravno, ne (samo) riječima nego životom koji se u molitvi oblikuje i iz nje izrasta.

Biblija je priznata, i možda je imam u svojoj kući, ali najvažnije od svega je čitam li je. A još je važnije: mijenja li me to čitanje. Molitva je priznata kao i misa, ali jedino važno je molim li i slavim li misu. A još je važnije: mijenjaju li me molitva i misa i kakav sam nakon mise.

Međugorje se odnosi na život. Bogu hvala da je Crkva dala zeleno svjetlo Međugorju, ali Međugorje jest ukoliko se naša srca i životi mijenjaju. Ono jest ukoliko se u mojoj i tvojoj obitelji moli, posti, prašta i pobjeđuje zlo. Ono postoji ako ga ne držimo samo za sebe već ga nosimo drugima.

Čuo sam da su neki hvalili hrabrost jednog svećenika zato što je prepoznao i prihvatilo Međugorje nasuprot nekima koji Međugorje ne prihvaćaju. „Ne radi se o mojoj hrabrosti nego o nevolji!“ odgovorio je. „Svijet je u nevolji, u nemiru. A Međugorje daje odgovor. Međugorje pokazuje put prema miru.“

Taj svećenik je prepoznao bit Međugorja. Međugorje nije zbog sebe nego zbog mira u svijetu. Međugorje nije završilo s Nihil obstat već mu je cilj

promjena (metanoia) pojedinca, a preko njega Crkve, društva, svijeta. To je njegovo poslanje.

Svi mi, vidioci, franjevci, župljani župe Međugorje kao i svi hodočasnici (svi koji vole Međugorje), ne smijemo zaboraviti Gospu i ne smijemo je izdati! A izdat ćemo je ako stojimo samo na jednoj nozi: Samo briga oko sebe i svojih interesa, samo briga oko materijalnog, samo briga oko tijela. Moramo stajati na obje noge: Ora et labora, moli i radi! Moramo uvijek davati malo više od onoga što moramo. A kako i ne ćemo, zašto i ne bismo kad znamo da nas je Gospa izabrala i kad vidimo da smo zajedno s Njom bili i jesmo na pravom putu!

Nikad ne zaboravimo prve dane i godine Gospinih ukazanja, naše djedove, očeve i majke pa i naše vlastito iskustvo: Ništa i nitko nije mogao zaustaviti Međugorje, jer su oni i jer smo mi molili i postili! I ništa nam nije bilo teško! Zašto? Jer smo vjerovali, bili oduševljeni, puni ljubavi, radosni, ponizni i zdravo ponosni!

Nema trijumfalizma, nema pobjednika i poraženih! Moramo slijediti našu Majku, Kraljicu Mira, i oprostiti svima koji su radili protiv Međugorja. Jer to je evanđelje i to je Međugorje!

Osim što je Vatikan dao Nihil obstat (ništa ne priječi), pitanje je: Priječi li tebe išta da počneš živjeti Gospine poruke? ■

S Gospinih pet kamenova u boj za Kraljevstvo Božje

Paula Tomić

Foto: Arhiv ICMM

Jedan od najjačih Gospinih poziva u Međugorju je poziv na obraćenje. Obraćenje bismo drugim riječima mogli nazvati i 'objava rata grijehu i zlu u nama i u svijetu'. Stoga i ne čudi da se Gospine poruke nazivaju „Gospinih pet kamenova“, naima sama nam Gospa u Međugorju daje Božje oružje u duhovnom ratu koji smo pozvani voditi kao Kristova vojska za Božje Kraljevstvo.

Jesmo li ikada do kraja shvatili što je Gospa željela reći kada je u poruci od 25. kolovoza 1991. rekla: „Što sam započela u Fatimi, završiti ću u Međugorju“. Bila je to godina kada je započinjao naš Domovinski rat, i danas, kad smo pred vratima novih ratova, ovu Gospinu izjava shvatila sam ovako:

Gospa u Fatimi poziva cijeli svijet na obraćenje i na pokoru za grijeh i uvrjede koje se nanose Njezinu Bezgrešnom Srcu i Srcu Isusovu. U Međugorju ide korak dalje: Poziva svu svoju djecu na opću mobilizaciju i rat protiv kraljevstva Sotone. Na koji način? Na način da svojom majčinskom ljubavlju, svojom prisutnošću i svojim uputama, želi od nas stvoriti duhovne vojnike Božjeg kraljevstva.

Cijeli naš vidljivi svijet, odraz je onog duhovnog, nevidljivog svijeta koji stoji iza svega i sve pokreće. U osnovi se događa velika duhovna bitka. Sotona, zbačeni arkandeo, pokušava svim silama Bogu otrgnuti ljudske duše, zakraljevati Božjim kraljevstvom i zasjesti na Božje prijestolje.

Sotonino kraljevstvo je vladavina tame, smrti, beznađa, raspadanja, kaosa, razaranja, uništavanja, konfuzije, ružnoće. On sve ono što je u Božjem kraljevstvu lijepo i pozitivno, izvrće u ružno i negativno. I hrani se tim preobrazbama. Konačni poraz je zadobio od Krista, koji nije dozvolio da njegova muka i smrt budu okaljani ičim negativnim. Isus je sve u poslušnosti prihvatio, ne prestajući ljubiti, nadati se i vjerovati i zato je Pobjednik nad Buntovnikom.

Na žalost, Sotona ima vlast nad palim čovjekom koji mu svojim grijesima i svo-

jom slobodnom voljom dozvoljava prolazak u ovaj svijet. Grijesi unose nered u čovjekovo duhovno i materijalno biće, prljaju duhovnu stvarnost (Gospa je to pokazala vidiocima kad je dozvolila da joj ljudi na Brdu ukazanja diraju haljine i one su se od dodira uprljale. Gospa je objasnila da su te prljave mrlje, grijesi. Zbog toga Ona u Međugorju toliko poziva na ispovijed i upozorava nas koliko je ispovijed važna. U sakramentu ispovijedi čovjek se odriče grijeha, i milost sakramenta ga liječi, pomaže mu da se aktivnije bori protiv svoje sklonosti za grijeh, protiv svoje pale prirode i protiv zla koje ga navodi na grijeh. Svako čišćenje od grijeha jest zatvaranje vrata demonima da ulaze i kroz taj grijeh razaraju i stvaraju nered. Zbog toga je danas u svijetu tako velika kriza ovog sakramenta, jer sotona zna koliko je važna česta ispovijed za duhovnu higijenu čovjeka, duhovno zdravlje i duhovnu obranu čovjeka i svijeta.

Drugi veliki poziv koji Gospa u Međugorju spominje jest odlazak na svetu misu. Rekli smo prije kako demoni ulaze preko grijeha, ali najveća vrata prolaska demona smrti jest abortus. Nedavno sam pročitala zanimljivo tumačenje pobačaja koje kaže: „Sotona bi ubio Boga da može, ali ne može. Zato ubija bebe, jer zna da to ranjava srce Oca i izaziva

kaos na zemlji. Jer abortus je zapravo Sotonin sakrament. Abortus kaže: Ti moraš umrijeti, da bih ja mogao živjeti. Ali Krist kaže: Ne, ja moram umrijeti da bi ti mogao živjeti. Abortus je demonska parodija euharistije. Zato koriste iste svete riječi: „Ovo je moje tijelo!“, ali sa suprotnim, bogohulnim značenjem. Mislite da je to slučajnost? Da je središnja fraza čitavog industrijskog kompleksa pobačaja i kulture smrti ista kao riječi našeg Spasitelja: 'Ovo je moje tijelo'. Abortus je sakrament religije sekularnog progresivizma. Svi ljudski postupci u pozadini

Treći veliki Gospin poziv jest na post o kruhu i vodi, srijedom i petkom. Post nam svima najteže pada, i svi nalazimo puno izgovora kako bi ga izbjegli. Ali post je ključan u duhovnom rastu. Postom se kroti tijelo, grješne navike, želje, ugodaji. Postom se gradi volja, postom se treniraš na umiranje sebi, na radost odricanja i stega. Postom postaje discipliniran – a to je odlika svakog dobrog vojnika. Post te čini duhovno budnim, spremnim prepoznati napasti koje nam bombardiraju misli. Kad tijelo oslabi, onda duh postane snažniji, osjetljiviji za nadnaravnu stvarnost. Izreka kaže: „Molitvom tražiš, postom dobivaš!“ Uistinu, samo se postom neki teži okovi grijeha ili zarobljenosti ljudske duše mogu slomiti.

Sljedeći Gospini pozivi su poziv na molitvu i na čitanje Božje Riječi. Fra Slavko Barbarić shvatio je kako je Međugorje je jedna velika Gospina škola ljubavi života. Ovdje nas Gospa želi naučiti kako svakodnevna molitva svete krunice i drugih molitava i svakodnevno čitanje Božje Riječi oslobađaju duhovne prostore našeg srca i pomažu nam ući u osluškivanje Glasa Božjeg koji nikada ne prestaje govoriti uhu koje se otvorilo za

Međugorje je jedna velika Gospina škola ljubavi života. Ovdje nas Gospa želi naučiti kako svakodnevna molitva svete krunice i drugih molitava i svakodnevno čitanje Božje Riječi oslobađaju duhovne prostore našeg srca i pomažu nam ući u osluškivanje Glasa Božjeg koji nikada ne prestaje govoriti uhu koje se otvorilo za poticaje Duha.

ma, klimatskim promjenama, zagađenjem planete... One paraliziraju čovjeka u njegovim nesigurnostima i čovjek u strahu, osuđen na samoću vlastitih slabih ljudskih snaga misli da će ubijanjem drugih, sebi osigurati mir.

Stvarnosti Duha su s druge strane pozitivne i sigurne, one znaju da ništa ne ovisi o nama, nego o Bogu. Bog čini da i u najmračnijem tunelu dođe blagoslov. Bog sve negativno preokreće na blagoslov – onima koji vjeruju i ljube. U kaosu budućnosti, sve će biti jasno onima koji će slijediti Božje upute, koji će biti u molitvi, očišćeni i hranjeni sakramentima, sjedinjeni s molitvom i Božjom Riječju sa Duhom Živoga Boga. Kada se živi u duhu – nema straha. Savršena ljubav izgoni svaki strah.

imaju duhovnu pozadinu.“

Euharistija je dakle najvažniji izvor Duha Života, Isusova Duha koji oživljava, jer opet iznova u euharistiji događa se Isusova pobjeda nad smrću. On daje sebe za druge, sebe predaje u smrt, da bi drugi živjeli i time i nas uči da slijedimo njegov primjer: biti sebedarje, biti žrtva za drugoga, biti ljubav, dati svoj život, vrijeme, sposobnosti kako bi drugom bilo bolje. Kad tako svi budemo činili, kad svi budemo jedna „Živa euharistija“ onda će zavladati Kraljevstvo mira i ljubavi, Božje Kraljevstvo.

poticaje Duha. Naš Bog je živi Bog koji nas poznaje, zna što živimo, što trebamo, što pred nas stavlja... On zna što nas čeka, kako nešto ide, kako će biti... I on nas želi voditi, želi nam pokazati stvari, želi nas učiti... Mi samo trebamo naučiti slušati i naučiti vjerovati mu. Imati povjerenja u Njegovu volju.

Cilj Međugorske škole je odgojiti ljude koji su živi u Duhu. Koji znaju prepoznati stvarnosti svijeta i stvarnosti Duha. Stvarnosti svijeta su danas tako jake: one su pune straha i strahota, izražene su u ratovima, poplavama, potresi-

Gospa ovdje u Međugorju želi oblikovati svoju ljubljenu djecu u duhovne vojnike koji nemaju straha od života, od budućnosti, koji čvrsto vjeruju da ih Bog Otac ljubi i da će sve učiniti za njihovo spasenje, koji se ne boje žrtvovati svoju sebičnost, svoje užitke i interese, svoje patnje i bolesti, svoje križeve i na kraju i svoj život darovati u jedinstvu s Isusom Kristom, i koji znaju slušati i dopuštaju se voditi silom Duha Svetoga koji pronađe tajne i dubine ljudske i nebeske i koji sve vodi prema trijumfu Marijina Bezgrešnoga Srca.

Gospinih pet kamenova međugorske duhovnosti duhovno su oružje kojim se ruši Golijatovo carstvo tmine i smrti. I ti si pozvan biti dio ove Gospine vojske! Zato ustani, ti, što spavaš! ■

Hodočašće Marijinih obroka u Međugorje

Uvijek je dobro doći ovdje

Članovi globalne humanitarne organizacije Marijini obroci u listopadu svake godine imaju organizirano hodočašće u Međugorje. Kao „plod Međugorja“, Mary's Meals nastavlja njegovati važnu povezanost između ovog rastućeg međunarodnog pokreta i njegovih korijena, jer su svi koji su sudjelovali u prvim projektima Mary's Meals bili ljudi čiji su životi bili promijenjeni hodočašćem u Međugorje.

Na hodočašću Mary's Meals bilo je više od 200 sudionika iz 14 zemalja diljem svijeta. To je bila prilika za sve u obitelji Mary's Meals – aktivne članove uprave, volontere i podupiratelje – da se pridruže Magnusu u vremenu molitve i zahvalnosti za misiju Mary's Meals u Međugorju. Ne samo to, nego su novi ljudi spontano otkrili pokret tijekom vikenda u Međugorju i pridružili se hodočašću.

Trodnevni događaj pomogao je hodočasnicima da se približe Isusu i našoj Gospi, ali je također ponudio prilike za zajedništvo i prijateljstvo te obnovio obitelj Mary's Meals prema njihovoj zajedničkoj viziji i misiji: HRANA + ŠKOLA = NADA.

Program je uključivao prilike za zajedničku molitvu za misiju Mary's Meals, kroz uspinjanje na brda – usred kiše! Molitvu krunice, sudjelovanje na svetoj Misi i slušanje predavanja članova obitelji Mary's Meals.

„Svake godine kada organiziramo ovo hodočašće, to je vrlo poseban trenutak u kalendaru Mary's Meals, ali ovaj put osjećali smo da je još posebniji, s obzirom na to da je Vatikan rekao da nema prepreka autentičnosti onoga što se ovdje događa svih ovih godina i poticao vjernike da dođu ovdje. Ovo su sretna vremena ispunjena radošću, ljubavlju i molitvom“, rekao je Magnus MacFarlane-Barrow. „To također nosi veliku odgovornost. Ako kažemo da smo plod Međugorja, ako se odlučimo raditi ovaj posao u ime Marije, majke Isusove, preuzimamo ogromnu odgovornost da to radimo na poseban način. Zato su naše vrijednosti toliko važne“, dodao je.

Naš gost je bio Magnus MacFarlane Barrow, osnivač i generalni direktor Marijinih obroka.

„Svako listopada puno članova Marijinih obroka iz različitih dijelova svijeta dođe na svoje hodočašće u Međugorje. Tijekom

godine ulažemo puno napora kako bismo nahranili gladnu djecu. Mislimo da je jako važno da nađemo malo vremena za sebe, da se okupimo svi zajedno ovdje gdje je sve i nadahnuto i da uzmemo vremena za molitvu. Osobno se radujem svake godine tom hodočašću. Kada ovdje dođemo radimo što i svaki radi hodočasnik koji dođe u Međugorje. Idemo na misu svakodnevno, penjemo se na brda u molitvi, molimo krunicu. Svećenici nam održe nadahnjujuće govore, s nama je bio biskup iz Škotske. Jednostavno, to je vrijeme molitve u kojemu mi Gospi predajemo svoj rad kroz cijelu godinu i molimo da nam pokaže put kako da nastavimo dalje“, govorio je o godišnjem hodočašću članova Marijinih obroka u Međugorje Magnus MacFarlane Barrow.

„Čudesno djelo Marijinih obroka je ovdje rođeno. Čvrstog sam uvjerenja da su Marijini obroci plod Međugorja. Ovdje nalazimo milost koja potiče, na-

dahnjuje, učvršćuje i daje snagu našim djelima kroz godinu. Mi danas djelujemo u jako puno zemalja, na tisuće je volontera koji djeluju u ime Marijinih obroka. Za mene je jako važno da se vratimo ovdje u Međugorje, na svoj izvor i u svoje korijene. Ima i ljudi koji dođu na ovo hodočašće da im je to prvi put da dođu u Međugorje“, rekao je MacFarlane Barrow o važnosti Međugorja za Marijine obroke pa se osvrnuo i na svoj prvi dolazak u Međugorje i kako ga je to potaknulo na osnivanje ove organizacije.

„Ja sam imao 15 godina kada sam prvi put došao u Međugorje i to je bilo davne 1983. godine. To je hodočašće promijenio moj život i život cijele moje obitelji. Moji roditelji su od doma gdje smo mi živjeli i našeg imanja napravili centar za duhovnu obnovu u sjevernoj Škotskoj. Nekoliko godina kasnije ja sam već bio mladi čovjek kada je započeo rat na ovim prostorima. Želio sam sa svojim bratom učiniti nešto kako bismo barem malo pomogli ljudima ovdje. Skupljali smo hranu, odjeću, lijekove i to smo dovozili kamionima ovamo. Nakon našeg prvog putovanja ljudi nisu prestajali slati ili donositi nam stvari tako da se jedno putovanje pretvorilo u lanac istih. Došao je trenutak kada sam ja moleći za razlikovanje duhova, došao do odluke da prodam svoju kuću i napustim svoj posao i da se potpuno posvetim tome. Rekao sam Bogu da ću to činiti dok god bude potrebno i dok god bude ljudi koji su u potrebi. Kao što vidite od onda ljudi nikad nisu prestali davati. Polako je taj rad prerastao u ono što su Marijini obroci danas. Mi nastojimo osigurati jedan obrok gladnoj djeci u školi. Vjerujemo da je to baš rad na koji nas je nadahnula Gospa i njoj pripada“, kazao je

„Nisam mogao niti zamisliti da će, ne samo Magnus MacFarlane Barrow.

Bog je blagoslovio i mene i moju obitelj, Bog je blagoslovio i moj rad na toliko načina koje nisam mogao ni sanjati ni željeti.

Marijini obroci danas daju obrok dnevno u školi 2,5 milijuna djece u toliko različitih zemalja

Marijini obroci, toliko stvari u mom životu ostati istinski duboko vezano za Međugorje. Sretan sam da sam imao priliku toliko puta se vratiti svih ovih godina u Međugorje. Sa svojom obitelji, sa svojom suprugom, sa sedmero djece, a danas evo i sa svojim prvim unukom. Kao što vidite Bog je blagoslovio i mene i moju obitelj, Bog je blagoslovio i moj rad na toliko načina koje nisam mogao ni sanjati ni željeti. Marijini obroci danas daju obrok dnevno u školi 2.5 milijuna djece u toliko različitih zemalja“, govorio je MacFarlane Barrow o tome kako u prvom dolasku u Međugorje nije mogao ni zamisliti ovakve promjene u životu.

„Trenutno smo u 17 različitih zemalja svijeta. Mi biramo zemlje gdje su djeca nažalost na najtragičniji način izložena gladi, koje su najsiromašnije. Mi smo u Južnom Sudanu, Etiopiji, Haitiju, Madagaskaru. Mi smo naprosto u onim mjestima za koja ne čujete često u svjetskim medijima. To su upravo mjesta gdje su milijuni djece izloženi teškoj patnji. Na jedan konkretan i poseban način mi njih

hranimo. Imamo lokalne volontere koji kuhaju i serviraju s ljubavlju te obroke u školi. Ti volonteri i sami žive u siromaštvu, u ekstremnom siromaštvu, ali njihov je odabir da u svom siromaštvu mogu nešto učiniti za siromašnu djecu. To svoje služenje daju kao dar od sebe. Ono što je jako važno da je hrana koju mi pripremamo iz lokaliteta gdje oni svi žive. Tu se uzgaja i na taj način pomažemo razvoj lokalne zajednice. To je jedan vrlo praktičan rad ljubavi i s ljubavlju. Zato što ta djeca imaju nadu da će dobiti taj jedan obrok dnevno, oni se odlučuju ići u školu. Sretan sam da na taj način potičemo školovanje djece. Djeca ostaju u školi i imaju priliku učiti. Svjedoci smo kako ih to obrazovanje oslobađa kasnije u životu. U Malaviju imamo puno mladih ljudi koji danas rade za Marijine obroke, koji su jednom kao djeca u školi preživjela sa tim Marijinim obrokom jednom dnevno. Mnogi od njih nam kažu da bi bez Marijinih obroka oni bili gladni i nikad ne bi vidjeli hranu u školi. Neki kažu da vjerojatno ne bi bili živi bez tih obroka“, govorio je MacFarlane Barrow o radu organizacije i zaključio kako su puno puta Marijini obroci pitanje života i smrti. ■

Posjetite marysmealsmedjugorje.org kako biste saznali više o korijenima Mary's Meals.

Statistike za rujun 2024.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 275 000
Broj svećenika koncelebriranih: 5736 (191 dnevno)

Proslavljeno trideset godina života i djelovanja sestara u samostanu Rana sv. Franje u Međugorju

U nedjelju, 13. listopada 2024., u samostanu „Rana sv. Franje“ u Međugorju upriličena je proslava bisernog jubileja redovništva s. Rozarije Radić. Stupanjem u novicijat na blagdan Blažene Djevice Marije od Krunice 7. listopada 1954. prije sedamdeset godina sedam sestara je započelo redovnički život nakon sedmogodišnjeg ukinuća novicijata. Ta godina u Crkvi bila je proglašena marijanskom godinom te su sve novakinje u čast Blažene Djevice Marije dobile Marijina imena. Ovom prigodom proslavljeno je i trideset godina života i djelovanja sestara u samostanu Rana sv. Franje u Međugorju, izvijestila je mrežna stranica Školskih sestara franjevkki Krista Kralja Provincija Svete Obitelji u Hercegovini.

Euharistijsko slavlje predslavio je fra Tomislav Pervan, duhovnik sestara. U homiliji fra Tomislav je tumačeći sveto evanđelje naglasio: *Čovjek je bogotražitelj,*

čovjek bez Boga ne može. Zato ovaj mladić dolazi Gospodinu i pita ga što mu je činiti da baštini život vječni. Iako posjeduje sva zemaljska dobra to ga ne zadovoljava. Isus ga potiče na obdržavanje Božjih zapovjedi. Mladić izjavljuje kako to sve obdržava, ali ni to ga ne ispunjava. Treba mu nešto duboko snažnije da dadne smisao njegovu životu. Zatim ga Isus potiče da proda sve što ima i podijeli siromasima. I mladić se smrkne i ode turoban. Nije se mogao odvojiti od onoga što posjeduje. Potom se fra Tomislav osvrnuo na veliki broj onih koji su prošli kroz naše redovničke zajednice rekavši: Svi mi znamo koliki su došli i prošli u našim zajednicama i na koncu toliki su ostali, a toliki su i napustili. Pitam se ima li ih sretnih? Je li ih život usrećio, jesu li ih brak, bogatstvo i karijera usrećili? Gospodin je takav. On baca svoju udicu. Baca udicu na svakoga od nas i svatko od nas taj je poziv osjetio i na neki način odgovorio: Gospodine evo me. Ne isplati se vraćati

i otimati. Što se čovjek više vraća i otima tim više ga udica boli. Upravo kao kod ribe. Kad se riba uhvati na udicu mora se pustiti jer ako se vraća udica se još više zabija u usne i krvari. Tako isto i čovjek. Ako se otimamo Gospodinu nismo sretni, krvarimo.

Na kraju je čestitarsko slovo izrekla i provincijska predstojnica s. Franka Bagarić zahvaljujući Bogu na daru života s. Rozarije i njezine vjernosti Gospodinu. S. Franka je istaknula: *Iako je naša s. Rozarija prvih dvadesetak godina djelovala po franjevačkim samostanima u Hercegovini i Hrvatskoj ipak njeno djelo, kojem je posvetila najveći dio života, nadživjeti će je kroz njeno umjetničko izražavanje kojim je prenosila poruku spasenja na specifičan, umjetnički način. Njen slikarski put je bio u prirodi i u franjevačkoj poetičnosti. Ona je u istovjetnom bratstvu s prirodom našla svoj umjetnički zavičaj. Evanđelje kao vodilja u svakodnevnom životu s. Rozarije postalo je konstanta*

njenog likovnog izraza. Potom je zahvalila sestrama zajednice u Međugorju koje se s puno ljubavi i brige skrbe za potrebe s. Rozarije.

Osvrćući se na 30 godina samostana kazala je: *Useljavanje sestara u ovaj samostan godine 1994. bilo je od iznimne važnosti za cijelu Provinciju, jer je on postao prihvatilište za mnoge ratom protjerane sestre. I ne samo to, ovaj samostan postaje sabirno mjesto za naša duhovna okupljanja kao i za sva važnija događanja u Provinciji. U onom jučer kao i ovom danas, sestre ove zajednice su crpile i crpe Božje ohrabrenje u ovoj kapelici kroz euharistiju, zajedničku i osobnu molitvu i kroz samostansko zajedništvo. Važan nam je ovaj samostan kao građevina, ali prije svega zbog sestara koje su u njemu živjele proteklih 30 godina. One su svojim zajedništvom, molitvom i djelatnostima pisale i pišu njegovu povijest. Danas iz njega obavljaju djelatnosti u udruzi „Majka Krispina“ katehiziraju u školama i župama, vode sakristije i održavaju crkveno ruho u susjednim župama i o onima za koje znamo da nema tko voditi brigu. Ovaj samostan je napose prepoznatljiv po radionici pečenja hostija za župu Međugorje i mnoge župe po Hercegovini i šire.*

Pročitana je i čestitka koju je s. Rozariji i sestrama u samostanu Rana sv. Franje uputila vrhovna zamjenica s. Petra Bagarić i sestre iz generalne kuće te je slavlje nastavljeno u samostanskom blagovalištu. ■

(kta/ssf-mostar.com)

Župa Kravarsko hodočastila u Međugorje

Hodočašće Župe Uzvišenja Svetoga Križa iz Kravarskog u Međugorje, na kojemu je sudjelovalo 180 župljana, održano je od 4. do 6. listopada 2024. godine.

Nakon jutarnjeg polaska hodočasnici su se zaustavili u Svetištu Majke Božje Lurdske u Vepriku, gdje ih je dočekao rektor don Marijan Šitum koji je hodočascima predstavio Svetište te im nakon mise održao katehezu tumačeći tri mozaika koja se nalaze u Svetištu. Misu je predslavio upravitelj župe Kravarsko vlč. Hrvoje Zovko. Po dolasku u Međugorje hodočasnici su se moleći uputili na Podbrdo, gdje su po uspinjanju proveli vrijeme u osobnoj molitvi.

Drugi dan hodočašća započeo je uspinjanjem na brdo Križevac i zajedničkom molitvom križnoga puta. U popodnevnom satima hodočasnici su pristupili sakramentu pomirenja, nakon čega su slavili misu te sudjelovali u euharistijskom klanjanju. ■

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Sva mjesta Franjinoga umiranja i jedno mjesto gdje nastavlja trajno živjeti

ruke i noge imale ubode čavala. Probodne s objiju strana, rane su bile trajne i pokazivale su crnu boju čavala. A njegova su se rebra pojavila kopljem probodena i često su gubila krv.

Ovaj događaj s La Verne, u sebi duboko mističan i otajstven, uvodi nas u razmatranje o svetome Franji čiji blagdan slavimo u mjesecu listopadu, mjesecu koji je na osobit način posvećen molitvi krunice i pobožnosti u čast Blažene Djevice Marije. I upravo nas Franjo, onaj koji je Mariju nazivao Kraljicom Franjevačkog reda, može mnogo naučiti o kršćanskoj identitetu i svjedočanstvu kršćanskog života. Franjo nas to osobito može naučiti kroz svoja iskustva umiranja. Naime, koračajući ulicama Asiza i drugih mjesta kojima je hodio sveti Franjo, upoznajemo osobu ovoga sveca u svojoj dubini njegovih susreta s Kristom. I svaki taj susret u sebi je tajanstven. Iz svakoga susreta učimo nešto više o svetome Franji i svaki nam susret progovara jednim novim životnim zanosom. Taj se pak zanos rađa iz Franjinih umiranja. Franjo je u svakom susretu s Kristom umirao sebi. Koračajući zato ulicama Franjinoga života, koračamo ulicama Franjinih umiranja.

I sličnim mjestima uranjao u molitvu i razmatranje otajstva Isusovog života veći dio godine. Ne čudi onda da su se baš ta otajstva Isusova života mistično objavila u njegovom životu. Na osobit način to je postalo vidljivo u čudesnom događaju s La Verne. Brat Ilija, Franjin nasljednik na čelu Reda, će kazati: „Odvijeka se nije čulo za takav znak, osim u Sinu Božjemu, koji je Krist Gospodin. Kratko vrijeme prije smrti brat i otac naš pojavio se raspet, na svome je tijelu nosio pet rana koje su doista biljezi Kristovi. Njegove su naime

Vrača nas ovo umiranje tako na sami početak priče o svetome Franji Asiškome, u trenutak dok je on još bio Francesco Bernardone. Pred nama je scena Franje koji kao mladić prodaje tkaninu trgovcima, a ususret mu dolazi prosjak. Franjo ga najprije odbija i svu svoju pažnju poklanja svojim kupcima. Međutim, u njemu se nešto pokreće i on ostavlja svoj štand s bogatim tkaninama i trči ulicama Asiza u potrazi za prosjakom kako bi mu pomogao. Na samome početku Franjine priče on mora naučiti jednu važnu lekciju. Franjo

mora žrtvovati lagodnost za nešto više. On ovdje umire svojim prioritetima učeći što je temeljno i ključno. Zatim gledamo u Franju, mladića punog zanosa i ideala, koji polazi u rat, a tamo biva zarobljen. Drugi put kada se odvaži krenuti u rat spopada ga bolest. Franjo ovdje umire svojoj želji i potrebi za slavom kojoj nema mjesta u Bogu. Susrećemo zatim Franju koji silazi s konja kako bi poljubio gubavca. Sam je svjedočio svojoj braći da je u ovom trenutku u njemu umrla sva gorčina i sva naslada u svijetu i njegovim radostima.

Ako nastavimo gledati u Franjin život, vidimo mladića koji luta ulicama i poljima oko Asiza. Ljudi ga gledaju prepoznajući u njemu donedavnog nasljednika uspješnog poduzetnika iz njihovoga grada, a sada običnu ludu kojoj se svi smiju. Franjo ovdje mora umrijeti raznim obzirima i otrgnuti se od pogleda drugih. Pred nama je zatim Franjo koji čuje glas s križa u crkvi sv. Damjana i prionu popravljati baš tu crkvu. Međutim, Bog ga upućuje na nešto drugo; Bog želi da Franjo popravlja njegovu živu Crkvu. Franjo ovdje mora umrijeti svojem temperamentu, svojoj naglosti i svojoj mladosti te svojoj želji da sve učini odmah i sada, ne dajući Bogu mjesta i vremena da mu rasvijetli tamu koja ga muči.

Nadalje, kada zavirimo u te prve dane Franjinog obraćenja, pred nama je čudesna scena Franje koji gol stoji pred biskupom i odriče se svega što je pripadalo njegovom ocu. Franjo ovdje umire tuđim planovima za sebe i rađa se Božjem planu za njegov život. Gledamo zatim u Franju oko kojeg se okupljaju braća. A Franjo to nije želio. Franjo jednostavno želi živjeti evanđelje, bez da ga itko slijedi. Ipak, ljudi idu za njim. On ne može pobjeći od njih. Sam će kazati u svojoj oporuci da braću nije tražio, ali ih je prihvatio: „Gospodin mi dade braću!“ Franjo ovdje, nakon što je umro tuđim planovima za sebe, sada mora umrijeti i svojim planovima za svoj život i potpuno se predati Bogu.

Pred nama je zatim Franjo koji odlazi k Svetome Ocu tražiti dozvolu za vlastiti način života, a Papa ga ne prepoznaje i odbacuje ga poslavši ga pasti svinje. Iste noći pak Sveti Otac usnu san u kojem gleda Lateransku baziliku, majku i glavu svih crkava kako se ruši, a jedino što ju podupire je siromašni lik čovjeka obučenoga u franjevački habit. U tom liku Papa prepoznaje Franju kojega je netom poslao k svinjama. I Sveti Otac šalje svoje glasnike po Franju. Franjo pak poslušno prihvaća Papin poziv. On ovdje umire svakoj potrebi za umišljenošću i uvjerenjem o vlastitom odabranju koje bi bilo iznad duhovnog

autoriteta i rađa se u poniznosti pred Bogom i pred Crkvom.

Promatramo zatim Franju koji plovi u poganske zemlje pun misionarskog žara, a protivni ga vjetar gura na drugu stranu. Franjo ovdje umire svojim čežnjama i svojim željama. Gledamo i u Franju koji u pokoru prima Klaru, djevojku mladu i prekrasnu koja je odlučila poći za njim i slijediti ga u poniznosti duha. Franjo ovdje umire tjelesnoj ljepoti i potrebi za tjelesnom blizinom. Pred nama je sada Franjo koji se povlači u visinu Fonte Colomba kako bi napisao Pravilo koje braća mogu slijediti jer ono prvo im se čini preteškim. Franjo ovdje umire vlastitoj savjesti i nadahnuću evanđelja radi dobra drugih i u poslušnosti Crkvi.

Susrećemo zatim Franju koji u Grecciu slavi Božić i razmatra Božje Utjelovljenje među ljudima. Ovdje Franjo umire u prihvaćanju brata margarca, kako je nazivao svoje tijelo. U ovom susretu s Kristom on umire u prihvaćanju svoje tjelesnosti, tjelesnosti koja je bila dostojna i Sina Božjega. Promatramo zatim Franju koji je na La Verni raspet na križ Isusov. Na La Verni u Franji umire i posljednja potreba za posjedovanjem ičega drugoga osim Gospodina Isusa po kojem je svijet njemu raspet i on svijetu. Po križu Franjo umire i sebi i drugima i rađa se Kristu.

Pred nama je zatim Franjo koji je namrštan bolestan i koji kao takav svjedoči podjelama među svojom braćom koji nisu svi isto razmišljali o budućnosti Reda.

Ovdje Franjo umire potrebi za uvjerenjem i rađa se u snazi tihog svjedočanstva. U tim danima upoznajemo Franju koji u mističnom promatranju piše *Pjesmu Stvorova* i u divljenju svim silama prirode umire svojoj zanesenosti te na taj način čini posljednji čin pomirbe kršćanstva i prirode koja nikada više ne će moći biti majkom, nego sestrom kršćanima.

U posljednjim otajstvima njegovoga života, u koja su utisnuta otajstva Isusova života, susrećemo Franju koji na smrtnoj postelji traži susret sa *Bratom* Jakobom i utjehu jednostavnog kolačića koji bi mu ona ispekla. U tom susretu Franjo umire formalizmu i odbacivanju svake radosti. I na koncu promatramo Franju koji gol leže na zemlju u Mariji Andeoskoj kako bi dočekaao sestricu smrt i u tom konačnom zagrljaju gledamo kako Franjo umire potpunome sebi i nastavlja živjeti u onima koji žele slijediti njegov život.

Uče nas ova mjesta Franjinih umiranja da je zreli kršćanski život zapravo trajno usmjerenje svojih čežnji i želja, svoje volje i svojih nadahnuća ka Kristu. Slično poput Blažene Djevice Marije, koja je u svom srcu čuvala i pohranjivala sve Isusove riječi – i u svom srcu majčinski patila za svojim Sinom kojega su tek rijetki prihvatili – i Franjo nas uči da se pravo obraćenje i događa u odajama našeg unutarnjeg života. Umrijeti sebi nije dovoljno samo jednom, u onom prvom susretu s Kristom, bez obzira koliko snažan i određujući taj susret bio. Umiranje sebi trajna je zadaća Kristovih učenika. Franjo je to dobro znao, on je to i u svom životu iskusio.

Takav je bio i put Blažene Djevice Marije. U svakom onom otajstvu njezine krunice, razmatrajući otajstva Isusovog života, mi razmatramo jedan dio Marijinog umiranja, njezine patnje i boli te spoznajemo da se obistinjuje ono što će starac Šimun proreći: „Ovaj je postavljen za propast i uzdignuće mnogih u Izraelu.“ (Lk 2,34) Ipak, iznad svega, u svim tim Marijinim umiranjima mi kušamo i snagu novoga života koji izvire iz susreta s njezinim Sinom. Ne čudi stoga da je i Franjo koji je dobro razumio ova umiranja baš nju tolikom ljubavlju ljubio. Njoj je u čast spjevao najljepše pohvale, nazivao je najsladim naslovima, a jedino što je sebi ikada prisvojio bila je njezina crkvice, sveta Marija Andeoska. Svojoj braći je kazao: „Ako vas iz Marije Andeoske izbace kroz vrata, vi se vratite kroz prozore.“ Uistinu, da bi se ušlo u Franjino srce, mora se proći kroz vrata Marije Andeoske.

Umiranje je trajni put nas kršćana. Mi umiremo mnogo puta do one konačne smrti u nadi vječnog radanja. Na tragu ovog franjevačkog i kršćanskog zanosa, radujemo se i novom radanju međugorske duhovnosti. Nakon tolikih desetljeća, prepoznajući plodove Međugorja, Crkva je ovoj poruci mira dala priliku roditi se u srcima mnogih koji je dosad nisu imali priliku čuti ili su bili oprezni u prihvaćanju. Prigoda je ovo da se Bogu zahvali na tolikim sinovima i kćerima svetoga Franje koji su, poput svog utemeljitelja, morali toliko puta umirati sebi kako bi Međugorje i poruka Mira živjeli. U prihvaćanju Kristova križa i po ljubavi kojom ljube Blaženu Gospu oni su ispunili i ispunjavaju ono što im je ostavio kao duhovnu oporuku sveti Franjo Asiški: „Ljubljena braćo i sinovi zavijek blagoslovljeni, poslušajte me, čujte riječ svoga Oca: Velike smo stvari obećali, još su veće obećane nama. Oposlužujmo jedne, težimo za drugima. Trenutan je užitek, vječna kazna. Mala patnja, beskrajna slava. Mnogo zvanih, malo izabranih; za sve će biti nagrada. Amen.“ ■

fra
Antonio
Musa

Ovih se dana navršilo 800 godina otkako je sveti Franjo Asiški na svom tijelu ponio Kristove svete rane. U blagdanu Rana sv. Franje koji smo nedavno proslavili slavili smo i tu otajstvenu stvarnost Franjine povezanosti s Kristom po njegovom otkupiteljskom križu. Sveti je Franjo naime redovito obdržavao četrdesetnicu u čast sv. Mihovilu Arkandelu. Činio je to strogim postom, šutnjom i molitvom na brdu La Verni gdje je rado odlazio u osamu. Svetac je na tom

Pravi mir dolazi samo preko molitve od Boga koji je vaš mir

Poruka, 25. rujna 2024.

„Draga djeco! Iz ljubavi prema vama Bog me poslao među vas da vas ljubim i potičem na molitvu i obraćenje za mir u vama i u vašim obiteljima i u svijetu. Dječice, ne zaboravite da pravi mir dolazi samo preko molitve od Boga koji je vaš mir. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

Foto: Arhiv ICM

„Iz ljubavi prema vama Bog me poslao među vas“

Bog djeluje i objavljuje se na razne načine. Često preko anđela i ljudi. Najprije je Mariji poslao anđela Gabrijele da joj objavi svoj naum s njom, a u ovo naše vrijeme šalje Mariju da nama objavi svoju volju.

Bog djeluje uvijek iz ljubavi. Iz ljubavi prema izraelskom narodu šalje Mojsija da preko njega izvede narod iz ropstva. Isto tako šalje proroke da vrata narod s krivog na pravi put. Iz ljubavi prema nama ljudima šalje svoga Sina Isusa da nas spasi. „Iz ljubavi prema nama“ šalje nama majku Mariju.

Bog voli čovjeka, ali ne zato što je čovjek to zaslužio nego zato što je Božja ljubav takva. Isus kaže da je Božja ljubav kao sunce koje sja i dobrima i zlima. Što se u nama događa, mijenja li se išta, kad čujemo i znamo da nas Bog voli bezuvjetno?

„...da vas ljubim i potičem na molitvu i obraćenje za mir u vama i u vašim obiteljima i u svijetu.“

Bog nama šalje majku Mariju iz triju razloga: a) da nas ljubi; b) da nas potakne na molitvu; c) da nas potakne na obraćenje za mir.

Gospin put do mira uvijek polazi od pojedinca. Mir treba najprije početi u vlastitom srcu, širiti se u obitelji i potom ga trebamo nositi dalje, u svijet u kojemu živimo.

Da nas ljubi:

Gospa nas uvijek ljubi, ali u ovom vremenu želi da na poseban način osjetimo, iskusimo Njezinu ljubav prema nama. Gospina ljubav je velika, slobodna, slična Božjoj, jer ljubi bez uvjeta, jer nas ljubi i onda kada nismo dobri.

Da nas potakne na molitvu:

Potaknuti nas na molitvu može biti samo iz jednog razloga: Jer zaboravljamo moliti. Time nam Gospa ne nameće molitvu već nas ispravlja, jer želi da živimo cjelovito: da radimo i molimo, da se brijemo oko tijela i oko duše.

Da nas potakne na obraćenje za mir: Čovjek može imati mir a živjeti u grijehu, u ovisnosti o alkoholu i drogi, no to je lažni mir. Bez obraćenja nema pravoga mira.

Gospin put do mira uvijek polazi od pojedinca. Mir treba najprije početi u vlastitom srcu, širiti se u obitelji i potom ga trebamo nositi dalje, u svijet u kojemu živimo.

„Dječice, ne zaboravite da pravi mir dolazi samo preko molitve od Boga koji je vaš mir.“

„Dječice, ne zaboravite!“ Gospa nas podsjeća, jer zaboravljamo Boga i Božju

dobrotu prema nama. Zaboravljamo molitvu, euharistiju, Božju Riječ... Zaboravljamo da je izvor pravome miru u Bogu i da nam dolazi samo preko molitve. Psalmist je to iskusio: „Samo je u Bogu mir, dušo moja.“ (Ps 62, 2) Sv. Augustin je isto doživio. Tražio je mir posvuda i pronašao ga u Bogu: „... jer za sebe si nas stvorio, Bože, i nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi.“

Isus nas zove: „Dodite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe, učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim.“ (Mt 11, 28-30)

Mir ne ćemo pronaći ako se stalno bavimo svojim poteškoćama, ako stalno razmišljamo o svojim ranama, grijesima, nemirima. Isus nam nudi izlaz: da pogled od sebe okrenemo prema Njemu, da gledamo u Njegovo srce, da učimo od Njega i uzmemo na se Njegov jaram, Njegovu ljubav. Kad upoznemo Njegovu ljubav i oduševimo se ići Njegovim putem, živjeti za Njegove „projekte“, tada ćemo iskusiti da je Njegov jaram sladak i Njegovo breme lako.

Jedan od primjera koji su tako živjeli je Majka Terezija. Novinar iz New Yorka kad je vidio što Majka Terezija radi, što sve čini za bolesne i siromašne, rekao je: „Ja to ne bih radio ni za milijun dolara!“ Majka Terezija mu reče: „Ne bih ni ja.“

Dakle, ne grčevito tražiti mir i sreću za sebe nego poput Majke Terezije služiti miru i sreći drugih, ljudima koji su ranjeni, siromašni, ovisni... Tada ne ćemo ni znati da smo pronašli mir i sreću. ■ *Framaš*

Ljepota Božjih stvorenja

„Danas vas, dječice, pozivam, da po molitvi budete s Isusom, da biste preko osobnog iskustva molitve mogli otkriti ljepotu Božjih stvorenja.“ (25. 7. 1998.)

fra Marinko Šakota

Gospa kaže da je moguće „otkriti ljepotu Božjih stvorenja“, što znači ne samo *nekih već* očigledno *svih* Božjih stvorenja, što znači da su sva stvorenja lijepa.

Lijepo je zvjezdano nebo, neke planine i brežuljci, neka stabla i livade, neka jezera i rijeke, vodopadi, srndać i janje, neke vrste cvijeća. Lijepa su i neka ljudska lica. No što je s hijenom, šljunkom ili žabom? Zar je šljunak (pijesak) vrijedan pozornosti? A tek žaba?

Kao što Gospa kaže da su sva stvorenja lijepa, jer su Božja, isto tako Angelus Silesius tvrdi: „Čovječe, ništa nesavršeno nije: šljunak je kao rubin, i žaba je tako lijepa kao anđeo serafin.“

Ovdje nam se postavlja pitanje: Ako su sva stvorenja lijepa, zašto mnogi ljudi ne vide tu ljepotu? Zašto je trebamo otkrivati? Zar je skrivena? Je li Stvoritelj sakrio tu ljepotu ili o čovjeku ovisi njezino otkrivanje?

Isus nas uči da je ključ gledanja, a time i otkrivanja ljepote, u čovjekovu srcu, što znači da gledanje ne ovisi samo o tjelesnim očima: „Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!“ (Mt 5, 8) Kad je srce nečisto, ni tjelesne oči ne vide. Nadalje, Isus nas uči da srce može otvrdnuti, okorjeti, otežati, postati sporo. Kad srce otvrdne, naš osjećaj za lijepo i dobro otupi ili se izgubi, nismo više pozorni i postanemo nesposobni primjećivati stvarnost koja nas okružuje.

Molitva je susret s Isusom, a Isus u molitvi želi mijenjati, preobražavati naša srca. Velika lekcija u duhovnom životu glasi: Kad se srce mijenja, sve izgleda drukčije, i ljudi i druga stvorenja.

Dakle, ljepota Božjih stvorenja je stvarnost, no o nekim uvjetima, a posebno o srcu, ovisi hoćemo li je prepoznati. Neki krajolik (brda i livade) ne izgleda isto kad je dan sunčan i kad je oblačno. Krajolik je isti, ali izvanjske okolnosti nisu iste. Nadalje, njegov izgled ne ovisi samo o vremenu već i o čovjekovoj nutrini. Sve u prirodi je lijepo kad smo radosni i raspoloženi, a sve je opet drukčije kad smo umorni, pospani ili neraspoloženi.

Slično iskustvo sigurno je imao i Ivo Andrić kad je napisao: „Zvezdanog neba i ljudskog lica nikad se čovjek neće moći nagledati. Gledaš i gledaš, i sve je viđeno a neznano, poznato a novo.“

Otkad sam prvi put pročitao sljedeću priču, ne prestaje me oduševljavati:

Neki je zatvorenik godinama živio u samici. Nikoga nije vidio i ni s kim razgovarao. Hranu su mu davali kroz otvor na zidu.

Jednog je dana mrav ušao u njegovu ćeliju. Čovjek je s udivljenjem promatrao kad ga je opazio kako ide po sobi. Uzeo ga je na dlan svoje ruke da ga bolje promotri, dao mu je jednu ili dvije mrvice, a noću ga je čuvao pod limenom čašom.

Jednog mu je dana iznenada sinulo da mu je trebalo deset dugih godina života u samici da bi otvorio oči i prepoznao ljepotu jednog mrava.

Gospa nas uči da nam molitva, točnije „osobno iskustvo molitve“, „biti s Isusom“, pomaže u otkrivanju i prepoznavanju ljepote Božjih stvorenja. Što Gospa pod tim misli?

Molitva je susret s Isusom, a Isus u molitvi želi mijenjati, preobražavati naša srca. Velika lekcija u duhovnom životu glasi: Kad se srce mijenja, sve izgleda drukčije, i ljudi i druga stvorenja.

Nadalje, biti s Isusom u molitvi znači učiti od Isusa, a Isus nas prvenstveno uči gledati. Nitko kao On nema sposobnost opažanja, a posebno primjećivanja prirode. Tako, On vidi ljiljana, pticu, smokvu, vinovu lozu, gorušičino zrno... i ljudima otvara oči za njih. Dovoljno se sjetiti samo jedne Isusove opaske pa da zaključimo kako je prepoznavao ljepotu stvorenja: „Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predu. A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih.“ (Mt 6, 28-29) ■

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Zahvalnost: Ključ za otvoreno srce

Ljudsko srce je sklono zaboravu i često nezahvalno. Čovjek više pamti loše situacije svoga života, negoli dobre. Ako je u jednom danu bilo devet situacija na kojima možemo biti zahvalni, mi ćemo se vrlo vjerojatno fokusirati na onu jednu lošu i dan zaključiti nezadovoljstvom i zabrinutošću. Potrebna nam je neprestana vježba prepoznavanja, opažanja i gledanja u ono dobro, lijepe situacije, potreban nam je pogled zahvalnosti. Svaki dan ispočetka! Vjerujem da se ustrajnim vježbanjem zahvalnosti može postići napredak i promjena srca. To su uspjeli sveci.

Oni su bili obični ljudi, kao i mi, ali su uspjeli promijeniti pogled i stav prema darovanom životu. Otklonili su crnilo iz svog života iako su imali mnoge izazove i probleme, iskusili trpljenje i patnju. Probleme su gledali kao prilike za rast i promjenu, a ne kao razlog za samosažaljenje i očaj. Očaj je uvijek povezan s manjkom pouzdanja i vjere. Što je manja vjera, veći je strah i zabrinutost. Kada kršćanin zaboravi dostojanstvo djeteta Božjeg i da je dio Tijela, Crkve, počinje se oslanjati isključivo na svoje ljudske snage. Misli da može utjecati na sve okolnosti i probleme svoga života. A to redovito vodi u frustraciju i iskustvo promašaja, poraza, neuspjeha.

Ako doista vjerujemo da je Isus naš Spasitelj i da krštenjem jednom zauvijek pripadamo Crkvi onda računamo na pomoć "odozgo" i znamo da nismo sami. Crkva nam daje zaštitu i pomoć svetaca, snagu sakramenata i Nebesku Majku, Pomoćnicu Kršćana. Ovaj naziv, *Pomoćnica Kršćana*, prvi puta koristi sveti Ivan Zlatousti 345. godine. Nakon pobjede kršćanske vojske nad Turcima 7. listopada 1571. naziv *Pomoćnica Kršćana* uvršten je u Lauretanske litanije. I u mnogim drugim teškim događajima za Crkvu vjernici su

Majka je oslonac jer ljubi djecu. Daje se bezuvjetno i djeca znaju da u njoj uvijek mogu naći razumijevanje i zaštitu. Simpatično mi je kako naša djeca uvijek ulazeći u stan pitaju: „Gdje je mama?“ Tako bismo se i mi odrasli vjernici trebali često pitati: „Gdje je moja nebeska Majka?“ Tražim li ju? Gdje je kada prolazim teškoće, kada sam pogubljen? Možemo li uopće zamisliti Njezinu ljubav prema nama? Ljubav stvorenja koje je izuzeto od Istočnog grijeha. Koliko nas savršeno i bez sebeljublja ljubi Blažena Djeвица Marija!

Protiv Božje ljubavi se može griješiti na razne načine. *Ravnodušnost* ne mari za Božju ljubav ili odbija da o njoj vodi brigu; ne priznaje da je Bog onaj koji ljubi prvi i nijeće snagu te ljubavi. *Nezahvalnost* propušta ili odbija priznati Božju ljubav i uzvratiti Bogu ljubav za ljubav. *Mlakost* je kolebanje ili nemar odgovoriti Božjoj ljubavi; može uključivati odbojnost predati se dinamizmu ljubavi. *Nehaj ili duhovna lijenost* dopire dotle da otklanja radost što dolazi od Boga i da osjeća odbojnost prema božanskom dobru.

Mirta Miletic

molili zagovor *Pomoćnice Kršćana*. Poseban doprinos širenju pobožnosti Marije Pomoćnice daju salezijanci, družba sv. Franje Saleškog koju je utemeljio Sv. Ivan Bosco. Sv. Ivan Bosco je svoju družbu posvetio Mariji Pomoćnici.

Listopad je poticaj i poziv da se više približimo Blaženoj Djevici Mariji. Srcem i s pouzdanjem. Koliko doista vjerujem i osjećam da imam Nebesku majku? Oslanjam li se na Njenu zaštitu i zagovor? Povjeravam li Gospi svoju obitelj, djecu, probleme bračnog i obiteljskog života? Koliko je doista *Pomoćnica Kršćana* prisutna u mom svakodnevnom životu? Kako bi ojačali ljubav prema Gospi može nam pomoći slika naših zemaljskih majki. Prema njima osjećamo posebnu ljubav. Sjetite se njihovih lica. Sjetite se onog osjećaja sigurnosti kada znaš da je mama kod kuće. Topline koja se osjeća kada je ona prisutna. Sjetite se svih problema i dvojbi koje ste podijelili s mamom i olakšanja koje ste nakon toga osjećali.

Majka je oslonac jer ljubi djecu. Daje se bezuvjetno i djeca znaju da u njoj uvijek mogu naći razumijevanje i zaštitu. Simpatično mi je kako naša djeca uvijek ulazeći u stan pitaju: „Gdje je mama?“ Tako bismo se i mi odrasli vjernici trebali često pitati: „Gdje je moja nebeska Majka?“ Tražim li ju? Gdje je kada prolazim teškoće, kada sam pogubljen? Možemo li uopće zamisliti Njezinu ljubav prema nama? Ljubav stvorenja koje je izuzeto od Istočnog grijeha. Koliko nas savršeno i bez sebeljublja ljubi Blažena Djeвица Marija!

Znajući da su nam srca nestalna odlučimo se na trajno vježbanje, na trajno podsjećanje tko smo i kamo idemo, čiji smo i kome pripadamo. Gledajmo život sa zahvalnošću i optimizmom! Čovjek koji se vježba i njeguje stav zahvalnosti, nema problem s doživljajem i slavljenjem euharistije. Jer, euharistija je zahvalna žrtva Ocu, blagoslov kojim Crkva izražava Bogu zahvalnost za sva dobročinstva, za sve što je učinio stvaranjem, otkupljenjem i posvećenjem. Euharistija je, dakle, prije svega »zahvaljivanje«. Obraćanje sv. Franje najprije se očitovalo u silnoj zaokupljenosti, zaljubljenosti, opijenosti Božjim stvorenjima koje je doživio kao izraz neizmjerne ljubavi koju Bog Otac ima prema nama. Sveti Franjo je klicao, pjevao iz dubine srca hvale Gospodinu. Izostanak zahvalnosti je zapravo znak slijepoće srca, znak zarobljene duše.

Protiv Božje ljubavi se može griješiti na razne načine. *Ravnodušnost* ne mari za Božju ljubav ili odbija da o njoj vodi brigu; ne priznaje da je Bog onaj koji ljubi prvi i nijeće snagu te ljubavi. *Nezahvalnost* propušta ili odbija priznati Božju ljubav i uzvratiti Bogu ljubav za ljubav. *Mlakost* je kolebanje ili nemar odgovoriti Božjoj ljubavi; može uključivati odbojnost predati se dinamizmu ljubavi. *Nehaj ili duhovna lijenost* dopire dotle da otklanja radost što dolazi od Boga i da osjeća odbojnost prema božanskom dobru.

Obnovimo stoga iznova svoj odnos s Blaženom Djevicom Marijom. Povjerujemo joj kada nam kaže da nas ljubi, zagarava i štiti! Dopustimo joj da nas nauči zahvalnosti, da naša srca budu ispunjena klicanjem zbog silnih djela koja nam učini Gospodin. Put na koji nas poziva je put molitve, pokore, obraćenja srca. Mi trebamo "samo" jedno – prihvatiti njezin poziv i otvoriti svoje srce. A Pomoćnica kršćana će nam izmoliti i udijeliti sve potrebne milosti da postignemo spasenje. ■

Foto: Arhiv ICMM

ČOVJEČANSTVO na meti rodnog totalitarizma. VRIJEME je za buđenje!

Krešimir Miletić

Zivimo u vremenu kada svijet zapljuskuju valovi novog totalitarizma; rodne ideologije koja ruši pred sobom same temelje čovječanstva, temeljne antropološke istine o čovjeku, braku, obitelji, muškarcima i ženama, dostojanstvu ljudske osobe. Ovaj totalitarizam zatekao je kako društvo u cjelini, tako i Crkvu koja još uvijek ne pronalazi odgovor na otvorenu agresiju i nasilno ru-

šenje samih postavki čovječanstva. No, nije zbuđenost prisutna samo na strani konzervativnijih skupina. Ovaj totalitarizam zatekao je "na spavanju" i sam feministički pokret koji je prekasno shvatio da rodna ideologija poništava sam pojam žene, za čija se prava feministički pokret zalaže. Jer, ako bilo koji biološki muškarac može danas reći da je žena, pa samim time na svom subjektivnom doživljaju zahtijevati da ga čitavo društvo prizna

kao ženu, onda žena kao takva više ne postoji.

Feministički pokret doživio je tako nokaut od svoje glavne krilatice "pravo na izbor", jer sada to pravo izbora urušava samu definiciju žene, kada muškarci mogu, koristeći "pravo izbora", izjaviti da su žene i zahtijevati da se kao žene uključuju u ženske sportove, koriste ženske WC-e i sl. Na ovaj način su muškarci, kako je gorko zaključila jedna od vodećih

svjetskih feministica, "konačno preuzeli i preoteli sve što je bilo žensko", komentirajući događaj u kojem je transvestit (biološki muškarac) proglašen ženom godine, kao i afere u sportu gdje su primjerice biološki muškarci premlačivali žene u boričkim sportovima.

No, rodno-ideološki totalitarizam ne staje tek na stvaranju zbrke u društvenim znanostima koja pak razara temelje racionalnog mišljenja. On ide za time da se izbrisu baš sve razlike između spolova, nametne kvotaška "ravnopravnost" kao koncept koji istiskuje pozitivnu selekciju zasnovanu na izvrsnosti, znanju, iskustvu, uspješnosti, bez obzira na spol. Tako se prema ovim totalitaristima više ne trebaju birati najbolji kandidati, kandidati koji najviše znaju ili su najuspješniji – već se ima birati po kriteriju spola, prema nametnutim kvotama. Zanimljivo je primijetiti da glavne protagoniste rodne ideologije u Hrvatskoj ne vide sebe u jednakim kvotama, u "rodno ravnopravnom" položaju s radnicima koji obavljaju teške fizičke poslove, već se

kvotaški nameću isključivo u pozicije moći i to u javnom sektoru financiranom iz državnog proračuna. Osobito gađenje iskazuju prema bilo kakvoj poveznici između žene i njezine pozitivne uloge u obitelji, služenja mužu i djeci, nazivajući takve uloge stereotipnima.

Ono po čemu rodna ideologija u potpunosti zadovoljava kriterij da ju se uvrsti u čisti primjer totalitarizma jest odnos prema slobodi govora i mišljenja, a osobito prema slobodi vjeroispovijesti. Zanimljivo je kako su najgrlatiji zagovornici rodne ideologije pripadnici političke ljevice, tobože "liberalnih stajališta", "građani zabrinuti za ekološka i komunalna pitanja", "borci za ljudska prava", u stvarnosti notorni marksisti koji u isti mah slave "europske vrijednosti i ljudska prava" i jednog od najvećih krvnika dvadesetog stoljeća Josipa Broza Tita čiji je komunistički režim osuđen direktivama Vijeća Europe. Kako u istu misaonu cjelinu spojiti (navodnu) borbu za ljudska prava i slavljenje totalitarnog komunističkog režima koji je na najbrutalniji način kršio upravo ljudska prava? Jer kad pogledate ikonografiju njihovih skupova, nećete vidjeti nacionalna obilježja (hrvatsku zastavu), već zastave SFRJ ili pak drugu komunističku ikonografiju.

Vijeće Europe u rezolucijama je jasno naglasilo da su totalitarni komunistički režimi koji su vladali u srednjoj i istočnoj Europi u prošlom stoljeću, a koji su još na vlasti u nekoliko zemalja svijeta, bili, bez iznimke, obilježeni masovnim kršenjima ljudskih prava. Ta kršenja razlikovala su se ovisno o kulturi, zemlji i povijesnom razdoblju, a uključivala su pojedinačna i kolektivna ubojstva i smaknuća, smrti u koncentracijskim logorima, izgladnjivanja, deportacije, mučenja, prisilni rad i druge oblike masovnog fizičkog terora, progone na temelju nacionalne i vjerske pripadnosti, kršenje slobode savjesti, misli i izražavanja, slobode medija, a osim navedenih kršenja ljudskih prava, obilježje komunističkog režima je i nedostatak političkog pluralizma. Zločini su opravdavani u ime teorije klasne borbe i načela diktature proletarijata, pod krinkom čega je bila ozakonjena »eliminacija« ljudi koji su smatrani opasnim za izgradnju novog društva i, kao takvi, označeni su neprijateljima totalitarnih komunističkih režima.

Kad ovo čitate, zapravo kao da čitate manifest hrvatske ljevice koja sve ovo što je Europa osudila, danas provodi u društvenom, kulturnom i političkom životu. Kultura "otkazivanja" prisutna je i u Hrvatskoj, a vidljiva je u društvenoj

dekapitaciji svih onih koji se rodnoj ideologiji suprotstavljaju. Onaj tko zastupa jasan katolički govor osuđen je na marginalizaciju, biva ismijavan i difamiran, pretvoren u redikula. S druge strane, nagrađuju se svi oni koji relativiziraju opasnost rodne ideologije, koji će nasuprot Stepinčevoj jasnoći i britkosti, pod krinkom "potrage za dijalogom", ne samo propuštati jasno izreći katolički nauk o braku, obitelji, već i napadati i kritizirati laičke inicijative koje praktički jedine pružaju otpor bujici rodno-ideološkog totalitarizma. Slučaj u kojem su dekani dva katolička fakulteta, kao i neki profesori s njih koji su aktivni u institucijama Senata Zagrebačkog Sveučilišta, bez pogovora podigli ruku za uvođenje Rodnih studija na Filozofskom fakultetu, potvrđuje da je u Hrvatskoj u jednom ozbiljnom dijelu tzv. katoličkih intelektualnih krugova očito postignut efekt uštkavanja i konformističkog odustajanja od katoličkog identiteta.

S druge strane, javljaju se reakcije laika koji pokreću molitvu krunice na trgovima, u tom istom javnom prostoru iz kojeg je nasilno istisnuto pravo na slobodu vjeroispovijesti, slobodu govora i mišljenja, zazivajući pomoć Blažene Djevice Marije te u svojim molitvenim nakanama upravo nastojeći pridonijeti obnovi bračnog i obiteljskog života. Molilo se za ove nakane: Za domovinu, mir i obraćanje hrvatskog naroda. Za muškarce – da postanu duhovni autoriteti u obitelji koji će hrabro svjedočiti i prenositi katoličku vjeru. Za život u predbračnoj čistoći, za čednost u odijevanju i ponašanju te za obnovu katoličkih brakova. Za prestanak pobačaja i otvorenost bračnih parova životu. Za autentične i beskompromisne crkvene pastire i nova duhovna zvanja. Za duše u čistilištu. Za osobne nakane.

Kad pogledate kakvu su reakciju prezentirali tzv. protuprosvjednici, tzv. "borci za ljudska prava", kako izgledaju i na koji način komuniciraju, bez pretjerivanja se može konstatirati da se svake prve subote na gradskim trgovima odvija duhovna bitka u svojoj vidljivoj, utjelovljenoj formi. I dok se s jedne strane kritiziraju potezi ili pokreti pojedinih laičkih skupina koji se na različite načine bore za nerođene ili kao molitelji krunice na trgovima zalažu za obnovu kršćanskih vrijednosti, s druge strane zjapi gromoglasna tišina, strah za gubitak ugleda, bijeg od borbe i trpljenja zaodjeven u navodnu "spremnost na dijalog". Otpor totalitarizmu nikad nije bio jednostavan. Cijena koju ćeš platiti je visoka, jer je i vrijednost onoga za što se boriš iznimno visoka. Ali gotovo je nestvarno da narod koji je teškom mukom srušio komunistički režim, danas praktički bez otpora usvaja njegovu redizajniranu inačicu.

Potreban nam je reset. Novi zamah. Naravno, u srcu svega molitva, intenzivan sakramentalni život i beskompromisno življenje evanđelja. Međugorje je primjer koji nam je darovan da vidimo kako plodovi ne dolaze sami od sebe. Plodovi Međugorja plodovi su intenzivnog sakramentalnog i molitvenog života koji se ovdje događa. Pa i svog trpljenja koje se ovdje proživjelo. Ali, naša se laička odgovornost i poslanje ne završava samo na molitvi. Potrebno je hrabro ući u društvenu i političku arenu i promicati kršćanske vrijednosti. Prije svega, živjeti svetost u braku, obitelji. Ali i izvan obitelji. Boriti se protiv zla, ne pristajati na "manje zlo", jer zlo je zlo. Onog trenutka kad katolici budu vjerodostojni, počnu bez straha i kalkulacija birati istinsko dobro, niti jedan totalitarizam neće se moći ukorijeniti u hrvatskom narodu. ■

Održan 46. „Rumeni list“, susret hrvatske katoličke mladeži Švicarske

Četrdeset šesti susret hrvatske katoličke mladeži Švicarske „Rumeni list“ održan je u subotu 28. rujna 2024. u Gospinoj bazilici u Einsiedelnu.

Organizirano su hodočastili hrvatski vjernici iz Švicarske iz dvanaest misija s voditeljima. Sudjelovali su i vjernici iz Hrvatske katoličke misije (HKM) Ludwigshaven s voditeljem fra Slavkom Antunovićem, grupa framaša iz HKM Stuttgart i grupa mladih iz HKM Singen-Villingen s voditeljem fra Robertom Crnogorcem.

Hodočašće je počelo molitvom krunice Božanskom milosrđu, koju je predvodio fra Goran Azinović u samostanskoj dvorani. Nakon krunice fra Goran je predstavio predvoditelja ovogodišnjeg hodočašća, misionara Krvi Kristove iz Zagreba o. Stjepana Ivana Horvata. On je održao predavanje „A da krenemo ispočetka“, u kojem je istaknuo da je cilj hodočašća biti bolji. „To je vrijeme kada promišljamo svoj život, te u susretu sa živim Gospodinom imamo uvijek prigodu za novi početak. Važno je osvijestiti sebi da je naš kršćanski cilj vječni život“, poručio je te potom odgovarao na pitanja mladih.

Za sakrament pomirenja i duhovne razgovore bili su na raspolaganju svećenici u ispovjedaonicama uz Baziliku. U pobožnosti križnog puta sudjelovalo je četiristotinjak mladih na, a pjevanje su predvodile misijske suradnice i časne sestre. Križ su nosili mladi iz Misije Basel.

Svečano euharistijsko slavlje u Gospinoj bazilici predslavio je o. Stjepan, a koncelebrirali su fra Vine Ledušić, fra Branko Radoš, fra Slavko Antunović, fra Vlado Buntić, fra Iko Skoko, fra Zlatko Čorić, fra Marinko Šakota, fra Mika Stojić, fra Stanko Čosić, fra Goran Azinović i fra Antonio Šakota. Prije mise, okupljene je pozdravio koordinator Vijeća hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj fra Antonio Šakota. Sve je pozdravio i poželio dobrodošlicu i opat Urban. U homiliji je o. Stjepan govorio o važnosti održavanja „da“ Bogu po primjeru Blažene Djevice Marije.

Fra Antonio Šakota je na kraju mise zahvalio Bogu, te svima pojedinačno koji su na bilo koji načini pridonijeli slavlju 46. Rumenog lista. Spomenuo je posebno fra Vladu Buntića koji je bio sudionik i prvog Rumenog lista. ■

Kršćanka u Pakistanu osuđena na smrt zbog navodne blasfemije

Sud u Pakistanu osudio je na smrt kršćanku pod optužbom za blasfemiju.

Sudac je zaključio kako je dokazano da je žena, majka nekoliko djece, na internetu dijelila pogrdne objave o proroku Muhamedu, prenosi KNA vijest azijske katoličke tiskovne službe Ucanews. „Držimo to pogrešnom presudom koja počiva na predrasudama“, navodi se u izjavi odvjetnika osuđene. „Sudac se uopće nije potrudio provjeriti dokaze“, dodao je odvjetnik, najavivši žalbu. Pakistanska skupina za ljudska prava „Glas pravde“ (Voices of

Justice) također je kritizirala presudu. „Vjerske manjine, posebice kršćani, sve se više suočavaju s lažnim optužbama, koje počivaju na osobnom bijesu, vlasničkim sporovima ili vjerskoj diskriminaciji“, priopćila je skupina.

Pakistanski zakoni o blasfemiji među najstrožima su na svijetu. Blasfemija, koju se u Pakistanu shvaća kao uvreda islama i proroka Muhameda, u tamošnjem kaznenom pravu smatra se teškim kaznenim djelom i može se kazniti doživotnim zatvorom ili smrću. ■

Premинуo najstariji kardinal Alexandre do Nascimento

Najstariji kardinal opće Crkve, nadbiskup Luandé u Angoli od 1986. do 2001. i najstariji afrički kardinal svih vremena Alexandre do Nascimento, preminuo je u subotu 28. rujna u dobi od 99 godina.

Nakon njegove smrti, najstariji kardinal je sin hrvatskih iseljenika Estanislao Esteban Karlic, 98-godišnji biskup u miru Parane u Argentini.

Za vrijeme nadbiskupske službe kardinala do Nascimentoa u Angoli je bjesnio krvavi građanski rat od 1977. do 1992., koji je odnio stotine tisuća života, nakon čega je slijedilo teško razdoblje obnove zemlje.

Mons. do Nascimentoa oteli su 1982. pripadnici gerilske skupine i držali ga zatocnim mjesec dana. Papa Ivan Pavao II.

imenovao ga je 1983. kardinalom. Iste je godine postao predsjednikom svjetskog Caritas, a na toj je dužnosti ostao do 1991. godine.

Kardinalski kolegij sada ima 235 članova. Od toga su 122 mlada od 80 godina, što znači da imaju pravo sudjelovati u izboru pape. 30 kardinala, odnosno svaki osmi, nalaze se u desetom desetljeću života. ■

Relikvije sv. Franje u Hrvatskoj

Franjevačka obitelj slavi osamsto godina od kada je sv. Franjo Asiški na brdu La Verna, tijekom mističnog iskustva i susreta s Isusom Kristom koji mu se ukazao u obliku Serafa, primio stigme na svojem tijelu tj. Isusove rane. Po pisanim trgovinama koji su dostupni sv. Franjo je prvi svetac koji je primio stigme, dar od Boga koji rijetki dobiju. Njegovi životopisci Toma Čelanski i sv. Bonaventura detaljno su opisali taj događaj o kojemu su svjedočila braća koja su sa sv. Franjom bila na brdu La Verna, kao i drugi Franjini suvremenici koji su ga nakon tog događaja imali priliku vidati. Iako je nastojao biti u skrovitosti i ne govoriti o tome, taj vidljivi znak bilo je nemoguće skrivati.

Do danas je ostala sačuvana tkanina iz tog vremena kojom je sv. Franjo prekrivao rane tj. stigme. Jedna od tih tkanina čuva se u relikvijaru u Sacro Conventu

(Svetom samostanu) u Asizu gdje se ujedno čuvaju posmrtni ostatci Asiškog sveca, čija poruka i svjedočanstvo života i nakon osamsto godina snažno odjekuje u svijetu te čiji grob godišnje posjeti mnoštvo hodočasnika.

Fra Vladimir Vidović preuzeo je u subotu 28. rujna 2024. relikviju sv. Franje Asiškog iz Svetog samostana u Asizu, koju će od 30. rujna do 13. listopada pratiti na „hodočašću“ po hrvatskim gradovima. Relikviju je službenom pratitelju fra Vladimiru nakon večernje mise predao kustos Svetoga samostana fra Marco Moroni, a događaju su nazočili fra Đuro Crlenjak i novaci Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevača konventualaca.

Program „hodočašća“ relikvije sv. Franje u Hrvatskoj započinje svečanom Večernjom u ponedjeljak 30. rujna u 18 sati u splitskom samostanu sv. Frane. ■

Nadbiskup Nemet imenovan prvim kardinalom u povijesti Katoličke Crkve u Srbiji

VATIKAN – Papa Franjo je nakon nedjeljnog Angelusa, 6. listopada 2024. najavio da će 8. prosinca 2024., na blagdan Bezgrješnog začeca BDM, u Vatikanu održati konzistorij za stvaranje novih kardinala među kojima je i beogradski nadbiskup i metropolit mons. dr. Ladislav Nemet SVD, objavljeno je na mrežnoj stranici Beogradske nadbiskupije.

Mons. dr. sc. Ladislav (László) Nemet rođen je u Odžacima u Republici Srbiji, 7. rujna 1956. U Družbu Božje riječi – verbite (SVD) stupio je 7. rujna 1977., a visokoškolsko obrazovanje stekao je u Pienięznoj u Poljskoj. U istom gradu 8. rujna 1982. položio je doživotne redovničke zavjete. Magistrirao je na Lublinskom katoličkom sveučilištu 7. travnja 1983., a za svećenika je zaređen u Odžacima 1. svibnja 1983. Između 1985. i 1987. godine školovao se u Rimu, a između 1987. i 1990. bio je sveučilišni duhovnik na Filipinima.

Godine 1994. stekao je doktorat iz dogmatike na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu. Između 1994. i 2000. godine predavao je dogmatiku u Austriji na Filozofsko-teološkoj višoj školi verbite. Također, predavao je i

na Hrvatskim studijima i Filozofskom fakultetu Družbe Isusove Sveučilišta u Zagrebu. Od 2000. do 2004. godine obnašao je službu u stalnom međunarodnom predstavništvu Svete Stolice u Beču.

Između 2004. i 2007. bio je provincijal verbite u Republici Mađarskoj, a generalnim tajnikom Mađarske konferencije katoličkih biskupa imenovan je 15. lipnja 2006. što je bio do 2008. godine.

Papa Benedikt XVI. 23. travnja 2008. imenovao ga je biskupom Zrenjaninske biskupije. Za biskupa je zaređen 5. srpnja iste godine u zrenjaninskoj katedrali.

Za predsjednika Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda na mandat od pet godina izabran je 2016. godine, a reizabran je 2021. godine. Prethodno je od travnja 2011. do 16. ožujka 2016. bio generalni tajnik iste konferencije.

Od 25. rujna 2021. obnaša službu potpredsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE).

Papa Franjo, na spomendan svetih Srijemskih mučenika, 5. studenoga 2022. godine imenovao ga je beogradskim nadbiskupom i metropolitom.

Govori mađarski, srpski, engleski, nje-mački, poljski, talijanski i hrvatski jezik. ■

Trajni odgovor Katoličke Crkve na praktični ateizam našega doba

Robert kardinal Sarah
(Objavljeno 14. lipnja 2024.)

I. Uvodne napomene

Zahvalan sam na susretu s vama, uvaženi gosti Instituta NAPA. Hvala na pozivu Gospodine Busch te Katoličkom informativnom centru na supokroviteljstvu. Moje obraćanje – „Trajni odgovor Katoličke crkve na praktični ateizam našega doba” - dobro odražava vašu misiju: pripremiti vode da donesu istinu, vjeru i vrijednosti u suvremeni svijet kroz liturgiju, formaciju i zajednicu.

Ipak, najprije bih želio reći nešto o Katoličkoj Crkvi ovdje u Sjedinjenim Državama. Imao sam povlasticu mnogo puta putovati u vašu zemlju i otkrio sam kako je to mjesto od velike važnosti za sveopću Crkvu. Sjedinjene Države dio su onoga što se obično naziva „Zapad”. Zapad, iako nije rodno mjesto kršćanstva, dom je većeg dijela onoga što se nekoć nazivalo kršćanskim svijetom te uvelike ono što je postalo moderno društvo, čiji su korijeni čvrsto europski.

Kulturni, ekonomski, politički i u nešto manjoj mjeri, vjerski identitet Amerike u širokim je potezima povezan s europskim. Dok je Amerika plod europske vjere i prosvjetiteljstva, ipak je jedinstvena na mnogo značajnih načina.

Što se tiče katoličanstva Sjedinjenih Američkih Država poznato je da su katolici dugo vremena bili ovdje prepoznatljiva manjina. Katolici su išli u različite crkve i škole; postili su petkom; različito su slavili svete dane; često su živjeli u etničkim četvrtima. Ukratko, katolici su bili drukčiji. Bez obzira na to, bili su i ponosni Amerikanci. Njihova je vjera nadahnjivala domoljublje. U Drugom svjetskom ratu katolici su se borili i ginuli za slobodu zajedno sa svojom protestantskom i židovskom braćom i sestrama. Vjera katolika bila je ta koja je nadahnjivala tu žrtvu. Bili su vjerska manjina, čvrsta u vjeri, iako su povremeno tretirani kao građani drugog reda, ili još i gore.

Od šezdesetih godina katolici su sve više gubili svoj jedinstveni, specifični identitet. Više nisu prepoznatljiva manjina jer su se potpuno asimilirali u američku kulturu. Katolici su ovdje nerijetko ponajprije Amerikanci, a potom katolici.

Posljedice su očite. Mnogi katolici imaju ista uvjerenja kao i opća populacija. Imate predsjednika koji se identificira kao katolik, a primjer je onoga što je kardinal Gregory nedavno opisao kao „katolik iz kafića”. Mnogi vaši javni katolički dužnosnici u istoj su kategoriji. Mnoge vaše katoličke bolnice i sveučilišta katolički su još samo po imenu, nominalno. Manjinski status toliko toga što je bilo katoličko ov-

dje u Sjedinjenim Državama, što je davalo važno svjedočanstvo punine naše katoličke vjere, zamijenjeno je za kulturnu asimilaciju.

Posjećivao sam Sjedinjene Države mnogo puta tako da znam da, iako je na makro razini jedinstvenost katoličke zajednice izgubljena, postoji mnogo toga što treba istaknuti u svezi s određenim vidicima ovdašnje katoličke zajednice. Katolička Crkva Sjedinjenih Država uvelike se razlikuje od Crkve u Europi. Vjera u Europi umire, a ponegdje je i mrtva. Interakcija između strogo sekularnih vlada i Crkve ondje uvelike nije koristila vjeri.

Nešto od toga postoji u Sjedinjenim Državama, ali ovdje postoji također i dinamizam vjere koji ne postoji drugdje na Zapadu. Vidio sam to iz prve ruke. Kao

Pod praktičnim ateizmom mislim na gubitak smisla za Evandjelje i središnje mjesto Isusa Krista. Sveto pismo postaje sredstvom za svjetovne agende i svrhe, a ne poziv na obraćenje. Hvala Bogu, ne mislim da je ovo rašireno među vašim biskupima i svećenicima ovdje u Sjedinjenim Državama, ali postaje sve češće među drugim regijama Zapada. Previše njih vjeru ne shvaćaju ozbiljno i tretiraju je kao prepreku dijalogu.

predsjednik Papinskog vijeća *Cor Unum* osobno sam se osvjedočio kako su Amerikanci među najdražljivijim ljudima na svijetu. Hvala vam. Vaša su sjemeništa uvelike reformirana, apostolati laika udahnjuju novi život vjeri, u župama ima stanica života i osjećam da je vaše biskupsko vodstvo općenito predano Evandjelju, vjeri u Isusa Krista i očuvanju naše Svete tradicije. Nema sumnje da postoje podjele i unutarnji sukobi, ali ne postoji opće odbacivanje katoličke vjere što je razvidno u mnogim dijelovima Europe i Južne Amerike. Moje je zapažanje da ovdje u Sjedinjenim Državama postoje modeli vjere koji bi možda mogli biti lekcija za druge zapadne zemlje.

Uz to, vaša je kultura u širem surječju postala neprijateljska prema vjeri. Postoji praktični ateizam koji je preuzeo vašu zemlju i prijeti općem dobru. To je ono o čemu bih danas želio s vama razmišljati: Praktični ateizam koji inficira Zapad i zamjetno klizi i u samu Crkvu.

II. Praktični ateizam

Kao što sam primijetio u nedavnom obraćanju biskupima Kameruna:

„Mnogi zapadni prelati paralizirani su i blokirani idejom suprotstavljanja svijetu. Sanjaju o tome kako ih svijet navodno voli. Izgubili su svijest da su upravo oni znak komu se protivi i protuslovi. Možda previše materijalnog bogatstva vodi do kompromisa s duhom svijeta. Siromaštvo je jamstvo slobode za Boga. Vjerujem da Crkva našeg vremena doživljava kušnju ateizma. Ne intelektualnog ateizma. Ali ovo suptilno i opasno stanje uma, naime, fluidni i praktični ateizam! Ovo posljednje

je opasna bolest čak i ako se prvi simptom čine blagi.”

Pod praktičnim ateizmom mislim na gubitak smisla za Evandjelje i središnje mjesto Isusa Krista. Sveto pismo postaje sredstvom za svjetovne agende i svrhe, a ne poziv na obraćenje. Hvala Bogu, ne mislim da je ovo rašireno među vašim biskupima i svećenicima ovdje u Sjedinjenim Državama, ali postaje sve češće među drugim regijama Zapada. Previše njih vjeru ne shvaćaju ozbiljno i tretiraju je kao prepreku dijalogu.

Sveti Pavao nas je na to upozorio: „Jer doći će vrijeme kad ljudi ne će podnositi zdrava nauka, nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje kako im godi ušima; od istine će uho odvrćati, a bajkama se priklanmati” (2 Tim 4,3-4).

A ipak znamo da nam vjera, a posebno Sveto pismo i sakramenti, daju život. Zato nas je sveti Pavao također zadužio da „naviještamo Riječ; budi uporan bilo to zgodno ili nezgodno; uvjeravaj, kori, hrabri sa svom strpljivošću i podukom” (2 Tim 4,2).

Nema, naravno, čistog ateizma. Čovjek se mora u nešto pouzdavati i vjerovati. Dakle, nije pitanje vjerujete li ili ne vjerujete u Boga, nego u što vjerujete; koje je tvoje malo slovo „b” - bog? Za mnoge u sekularnoj kulturi to je seks i sve njegove slobodarske izvedenice. Za druge, to je pozitivističko shvaćanje prirode, gdje su objektivni podatci jedini čimbenik na temelju kojeg se trebaju donositi odluke. A opet za druge, to je bogatstvo ili moć, društveni status ili društveni aktivizam.

Sve su to izopačeni i lažni idoli kojima veličamo nešto drugo osim jedinog, pravog Boga, u svoj Njegovoj veličini, ljubavi i milosrđu – kao što su se Izraelci klanjali Zlatnom teletu. Ovo nije ništa novo. Stvorenje se, u svojim brojnim inačicama i oblicima, uvijek natjecalo sa Stvoriteljem za našu odanost i privrženost. Ono što je od posebnog interesa jest, kako je ova vrst praktičnog ateizma prodrla u Crkvu. Želio bih se osvrnuti na ono što su trojica naših posljednjih papa rekli o tome kao podsjetnik da je Crkva proročanski glas za naše vrijeme te da moramo ostati budni na glasove iznutra, koji žele promijeniti njezin glas u nešto što bi bilo prihvatljivo sekularnoj kulturi.

III. Sveti papa Ivan Pavao II.

Veliki papa sveti Ivan Pavao II shvaćao je opasnosti ateizma kao i svi drugi. Proživio je užase političkog sustava odvojen od Boga sa svim njegovim posljedicama. Iako su se mnogi užasi ateističkog komunizma i fašizma dogodili tijekom našeg života, ili barem tijekom moga života, čini se da

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Radio koji ima dušu

od 1997. godine

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno!
Pošaljite nam vaše osobne podatke na
podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom
članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160
HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku
50 CHF) i postanite dio naše radijske
obitelji. Hvala vam od srca!

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

